

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului”, Sibiu

Foaie politică

Apare în fiecare Duminecă.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI,
(Strada Măcelarilor Nr. 12.)

Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oraă
12 bani, a treia-oraă 10 bani.

Ce să facem?

În adunarea poporală dela Brașov, cea mai însemnată vorbire a ținut-o dl *Dr. Iuliu Maniu*, fost deputat dietal, acum membru fruntaș în Comitetul partidului național. În partea dintâiu a vorbirii arată toate suferințele noastre, toate nedreptățile, ce le îndurăm dela guvernele vitrege ale patriei. În partea a doua arată, ce trebuie să facem, pentru că totuși dreptatea să biruie și în țara noastră.

Fiind vorba de cele-ce le spune un fruntaș dintre frunțașii noștri, dăm părțile mai însemnate din partea a doua a vorbirii, pentru că frunțașii noștri dela sate să știe ce trebuie să facem, cum trebuie să lucrăm. Căci nu e destul dacă conducătorii noștri dau sfaturi, cari se perd în vânt, ci aceste sfaturi trebuie urmate și îndeplinite de armata națiunii noastre, care suntem noi poporul dela sate.

Iată, ce a zis:

„Ni se impune acum întrebarea, cum am putea eși din starea aceasta revoltătoare? Numai câștigând putere și influență politică, ca să avem cuvânt în cărmuirea acestei țări. Să ni se dea legi, prin cari să avem putere să-i tragem la răspundere pe cei cari ne calcă drepturile câștigate.

Cum vom putea însă câștiga această influență politică? Numai și numai prin o luptă conștientă și solidară. Poporul românesc vrea să trăiască. Iar un popor care are viață nu se tânguiește și nu se târguiește, ci își pretinde drepturile cu demnitate cuvenită.

Care este singura politică bună românească? Aceea ce tinde la dezvoltarea conștiinței naționale, a demnității naționale și la dezvoltarea separatismului național. Să ne dezvoltăm noi înșine calitățile noastre sufletești, să ne adâncim în comorile sufletului nostru românesc și dacă ei ne scot pe noi dela puterea acestui stat, noi să-i scoatem pe ei din sufletul nostru! Dacă ei ne scot pe noi dela masa bogat încărcată a acestui stat, noi să nu stăm umiliți și tânguitori cu pălăria în mână la ușe, ci să stăm înarmați cu îndârjire și cu armele puternice ale sufletului nostru înaintea porților acestei puteri de stat, pretinzând să ni se deschidă pentru a lua parte la această masă încărcată tot așa, precum ducem greul sarcinelor fără sfârșit!

Avem datoria să ne ridicăm simțul de demnitate națională, să ne cultivăm tradițiile mari, să ne încălzim de bogăția trecutului nostru și de măreția însușirilor sufletești ale poporului românesc. Să ne inspirăm de viitorul mare al neamului românesc. Să trăim viața noastră separată națională și să nu ridicăm idolilor străini altar în su-

fletul nostru. Să ne cultivăm limba, să lucrăm sârguincios și să păstrăm cu sârguință ca să ne înmulțim bogățiile proprii și numai ale noastre.

Este adevărat, că o astfel de luptă întâmpină greutăți. Dar atunci când privim ținta fericitoare, nu-i permis să simțim greutățile, cari le întâmpinăm în calea ce duce la acea țintă. Cu o puternică convingere a adevărului și a dreptății, ce stă în cauza pentru care luptăm trebuie să mergem înainte, în nebiruită credință, că victoria va fi a noastră. Nu-i permis să fim încrezuți, dar nu-i permis să disperăm.

Atunci însă, când considerăm starea noastră politică, nu-i permis să scăpăm din vedere situația politică generală a țării. Nu, pentru că pe lângă puterea noastră proprie, trebuie să ne folosim și de împrejurările politice favoritoare cauzei noastre.

În situația generală a țării se vorbește ca despre centrul preocupărilor politice, despre obstrucția din parlament. Eu cred însă, că nu obstrucția este boala care bântue această țară. Obstrucția e numai un simptom al stărei nesănătoase în care se află țara și e numai o urmare a conflictului celor două curente puternice cari domnesc azi aproape întreaga lume. Un curent, este acela care pretinde pentru stat sacrificiile fără sfârșit întru menținerea sa. Un stat modern în concurența grozavă internațională, în lupta care se dă azi, mai mult pe teren cultural și economic, are lipsă de o serie întreagă de formidabile arme pentru menținerea sa.

Pretinde grozave sacrificii de sânge și avere dela cetățenii săi. Aceste sacrificii chiar în urma mărimii lor nu le pot da numai capetele încoronate și feudale îngâmfate, ci trebuie pentru a le avea, să se adreseze la milioanele de cetățeni. Este apoi celalalt curent, curentul democratic care nu mai suferă ca statul să fie patrimoniul domnitorului nici să fie privilegiul câtorva feudali, ci în urma tendințelor democratice, acest curent pretinde, ca statul să fie cu întreg aparatul său, cu drept cuvânt al milioanele de cetățeni, cari îl susțin cu sângele și avutul lor. Și acum în fața acestor două curente moderne este un partid politic maghiar în frunte cu contele Tisza care vrea să dea tot ce-i trebuie statului, dar de sine înțeles din punga și din sângele milioanele de cetățeni, fără însă să se aplece curentului democratic și fără să vrea să dea drepturi milioanele de cetățeni pe cari îi consideră numai de un bun material de exploatare. Este apoi celalalt partid maghiar, care nu vrea să dea acestei monarhii puterea armată trebuincioasă, nu vrea să presteze sacrificiile de sânge și de avere pentru a menține autoritatea acestei

monarhii, în schimb însă pretinde drepturi democratice, — dar numai pentru națiunea maghiară.

Ni se impune de sine întrebarea unde este în acest conflict locul nostru, al partidului național românesc?

Răspunsul este foarte ușor și foarte clar. Locul nostru nu este în nici una din aceste două tabere. Noi trebuie să stăm în serviciul ambelor acestor curente mari. Noi trebuie să dăm mijloacele trebuitoare în sânge și avere pentru menținerea acestei monarhii, care trebuie să fie o puternică apărătoare și a existenței noastre, dar trebuie să pretindem și drepturi democratice pentru toate popoarele și pentru toți cetățenii de o potrivă.

Noi trebuie să dăm statului tributul nostru, dar vrem să avem cuvânt în ocărmuirea acestei țări, și vrem, ca să hotărîm și noi atunci când e vorba, să se statornicească cât, când și unde trebuie să dăm sângele nostru și câștigul nostru. Este adevărat că azi cu acest punct de vedere al nostru stăm izolați (singuri) în viața politică a acestui stat. Dar să nu ne supere această împrejurare ori cât de grea ar fi pentru noi, să nu ne supere, pentru că singuri suntem azi încă, dar mulți vor fi în viitor. Pentru că este dreaptă cauza noastră, cererea noastră e la loc, și gândirea noastră este în mersul curentelor sănătoase, cari trebuie să biruiească! Nu ne e frică de singurătatea în cari suntem azi, pentru că învingerea va fi sigur a partidului național român.

Este adevărat, că se îngreunează tare chestiunea în urma împrejurării, care atât de trist o resimțim, că întreaga această monarhie stă în serviciul politicii naționale maghiare din statul ungar și astfel monarhia aceasta, pentru a cărei susținere și glorie atâtea jertfe crunte au adus strămoșii, stă și ea în ajutorul politicii de cutoșinare a națiunii române din această țară. Imprejurarea aceasta nu e numai pentru noi dureroasă, ci e periculoasă pentru însăși monarhia noastră, pentru că politica nesănătoasă care se face în Ungaria și în parte și în Austria slăbește, în nespusă măsură, puterea de viață și acțiune a monarhiei.

În fața acestei stări, ni se impune dela sine întrebarea: ce atitudine (ținută) să observăm noi? Să stăm cu mâinile încrucișate, văzând cum se apropie primejdia descompunerii acestei monarhii? Sau să contribuim mai departe, nepăsători la păstrarea glorioasă a monarhiei, pentru că, în schimb sutele de mii de baionete pe cari le dăm noi, să ajute la prigonirea noastră, la înăbușirea tuturor speranțelor noastre naționale?

Eu cred că nici una, nici alta, ci trebuie să convingem pe cei mai mari conducători ai acestei monarhii că interesele politice ale elementului românesc sunt identice cu interesele existenței monarhiei.

Să convingem opinia publică a acestei monarhii, că sprijinul cel mai puternic al mării proprii este chiar puterea și mulțumirea elementului românesc, care totdeauna a știut să aprecieze nu numai însemnătatea monarhiei, ci și necesitatea de a aduce sacrificii pentru menținerea ei.

Intreaga opinie publică trebuie să o convingem, că nemulțumirea constantă a unui popor de aproape patru milioane este un pericol pentru îndeplinirea marelui misiuni a monarhiei noastre.

Trebuie să convingem opinia publică și pe toți aceia cari dețin puterea din prezent și țin la gloria din viitor a monarhiei, că ea nu poate pretinde și mai departe să dăm sprijinul nostru, cu dragă inimă, unei împărății, care, în loc de a întări, seacă zi de zi puterile de viață a patru milioane de Români, contribuind direct și indirect la desființarea poporului românesc, apărătorul celor mai însemnate fortărețe naturale ale acestei glorioase monarhii.

Trebuie să convingem pe toți, că dacă ni se cere averea și viața pentru monarhie, avem și noi dreptul a pretinde cele mai elementare îndreptățiri omenești. Avem drepturi și pretindem cu toată hotărârea: cultură, libertate și viață!

Trebuie să convingem opinia publică și pe cărmuitorii acestei țări, că fiind cetățenii statului, avem dreptul să pretindem respectarea atribuțiilor firești ale oricărui om din ziua de azi.

Trebuie să dovedim lumii întregi că, asemenea tuturor popoarelor civilizate, nu cunoaștem decât o singură cultură — cultura națională; o singură libertate — libertatea națională și vrem numai o singură viață — viața națională.

Din dietă. Înainte de împăcare. Despre felul cum au ajuns deputații unguri să se împace — ceea ce amintisem în numărul trecut — mai dăm următoarele știri: Președintele dietei Berzeviczy fusese însărcinat să încerce o împăcare între guvernul lui Hederváry și opoziția, care făcea mereu obstrucție. Incercările lui n'au izbutit, între Berzeviczy și conducătorii partidului guvernamental se mai iscaseră și neînțelegeri, pentru că aceștia îl învinovățiau pe președinte, că prea se poartă domol cu opoziția. Cei nemulțumiți voiau să aibă ca președinte pe Tisza, dela care se așteptau să sugrume opoziția cum încearcă să sugrume și pe naționalitățile nemaghiare. Toate acestea au supărat pe Berzeviczy și el și-a dat demisia (mulțumita) din postul de președinte.

Intr'o ședință din săptămâna trecută, s'a cetit demisia lui Berzeviczy, care spune că face aceasta din cauza deosebirii de vederi între el și partidul guvernamental cu privire la folosirea regulamentului dietei. Când s'au cetit aceste vorbe, a izbucnit un scandal uriaș. Deputații justhiști strigau: „Acum va urma sugrumătorul dela Ugra (comuna, unde-și are Tisza moșia)! Acum vine brutalul Tisza!“

După ce s'a mai potolit gălăgia, vicepreședintele Navay propune, ca dieta să-și arete părerea de rău pentru demisiunea lui Berzeviczy. Kóssuth își arată părerea de rău, tot așa Hollo, vicepreședintele parti-

dului justhist. Acesta spune, că Berzeviczy trebuie rugat să rămână și mai departe președinte, căci de va ajunge Tisza în locul lui, se va începe un șir de nelegiuiri. Când a rostit vorbele acestea, s'a început o nouă gălăgie. Atât deputații guvernamentali, cât și cei opoziționali începură să strige și să lovească cu pumnii în bănci. Deputatul guvernamental Ercsey amenință cu pumnii pe justhiști și eră p'aci să se ia la bătaie cu Madi Kovács János. Justh János feciorul bătrânului Justh, îi strigă lui Ercsey: Dacă te mai rățoești, am să te împușc ca pe un câne!“

În sfârșit se ridică ședința pentru câteva minute, ca să se liniștească deputații. După pauză s'au înscris 37 de vorbitori din partidul lui Justh, ca să vorbească contra candidaturii lui Tisza la postul de președinte.

Văzând guvernul, că Tisza e așa de urgisit chiar și de Maghiari, s'a lăsat de gândul de a-l propune pentru postul de președinte. L-au propus pe Náway, care a și fost ales.

După împăcare. Trecând ședința furtunoasă a dietei și alegerea lui Navay ca președinte, a urmat — după cum am spus și în numărul trecut al foii — o împăcare între opoziție și guvern, deocamdată numai până la 15 Decembrie n. (E vorba, ca opoziția în acest timp să nu facă obstrucție la votarea bugetului pentru 1912). După trecerea acestui termen se va vedea, dacă se va începe de nou obstrucția sau va urma o pace mai lungă. Deocamdată Tisza — care era să fie ales de președinte al dietei — a căzut dela președenție. Nu știm, ce i-a făcut pe deputații unguri să se împace, căci nu poate fi vorba numai de votarea bugetului. Se vede, că e tot vechea politică: partidele maghiare se ceartă țigănește pentru drepturi „naționale“, iar când e vorba să stoarcă ceva dela Împăratul, se împacă, ca să poată înșelă mai ușor.

Iară barbarii de-ale jandarmilor. Ziarului „Românul“ i-se scrie din comuna Ciuci: Doi jandarmi unguri de aci cari își făceau serviciul, după ce s'au îmbătat, s'au dus în casa țaranului român Ion Ciurcu, cu care erau în dușmănie, și luându-l cu puterea l-au dus la primărie unde l-au bătut până l-au lăsat mort. După ce au comis crima au cerut ajutor prin telefon, spunând că în Ciuci ar fi izbucnit o revoltă a țaranilor români în contra Ungurilor, ceea ce era o minciună grosolană. Jandarmii au fost arestați.

Împăcarea maghiaro-română. Canonul Dr. Karacsony János, membru al Academiei maghiare, a publicat o broșură intitulată *O sută de mii de rele și un milion de plângeri*. În broșura aceasta face propagandă pentru împăcarea maghiaro-română. Spune, că Românii și Maghiarii nu (?) au nici un motiv să se urască. Ura lor de astăzi e ceva măiestrit și izvoarește dintr'o greșală istorică.

Toate bune, dar ce-i cu legea de naționalități și cu legea electorală ca să nu vorbim de altele? Neaplicarea celei dintâi și neschimbarea celei de-a doua o fi o greșală istorică, dar cine o face? Noi Românii nu!

Contra votului universal s'a declarat despărțământul Turoț al Kulturregyletului — lipsit de cultură — întrebat și el de He-

derváry, ce gândește despre schimbarea legii electorale. Jupânii se învoesc cu o mică lărgire a dreptului electoral numai dacă nu va fi primejduită „unitatea națională!“

Unitatea popoarelor din Ungaria au spart-o de mult legile barbare, cari caută să înăbușească cultura națională a popoarelor nemaghiare lovind totodată cu nerușinare în drepturile politice, cari trebuie să fie egale pentru toate popoarele țării.

Cum îi doare pe cei mari de cultura poporului. Ministrul școalelor a cerut dela comunele Bán-Almás, Kománfalva, Balmagyáros și Farkaspatak din comitatul Bihorului să deschidă școale comunale. Comunele acestea n'au fost însă în stare să asculte de ordinul ministrului de școale, pentru că ele n'au nici o bucată de pământ, care să fie proprietatea lor. Tot pământul din aceste comune e proprietatea lui *Beöthy Laszlo*, ministru de comerț, episcopul romano-catolic din Oradea mare și *Tisza*, stăpânul vicarului dela Oradea. Comunele au cerut dela acești proprietari să le dea câteva sute de metri pătrați din miile de jugăre, dar acești iubitori (?) de popor nici n'au vrut să le răspundă.

Iată cum îi doare pe nemeși de cultura țaranilor, pe cari îi cred numai vite bune de jug și de vot!

Dr. Vasile Hossu.

Știrea despre numirea Prea Sfinției Sale, a episcopului Dr. Vasile Hossu, în scaunul de episcop al Gherlei s'a adevărit. Episcopia văduvită dela moartea fostului episcop Dr. Ioan Szabo își are iară păstorul său.

Noul episcop al Gherlei s'a născut la 11 Februarie 1866 în Murăș-Oșorhei. Fiind încă elev în clasa a VII-a a gimnaziului, mitropolitul Vancea l-a trimis la Roma în colegiul răsăritean dela sf. Atanasie, unde și-a luat doctoratul în filosofie și a terminat rigoroasele teologice. Reîntors acasă, a fost numit profesor la seminarul teologic, apoi rector al Internatului Vancean de băieți, pe urmă canonic.

Fiind în Blaj, a scris mult în foaia națională bisericească „Unirea“, pe care a întemeiat-o.

Numit episcop la Lugoj, după abia 10 ani a dat dovezi, că e un păstor dornic de înaintarea bisericii și preste tot a culturii românești. A îmbunătățit starea preoților, a ridicat un internat pentru băieți și o școală de fete. Dieceza Lugojuului nu are seminar pentru viitorii preoți. P. Sf. Sa a câștigat aproape două sute de mii de coroane pentru înființarea acestui seminar.

De persoana Prea Sfinției Sale Românii leagă multe nădejdi bune. Dieceza Gherlei, cea mai mare din mitropolia Blajului, suferă de o mare derăpănare, căci episcopul de până acuma din cauză de boală, dar și din pricini politice, a ținut nu numai viața culturală națională, dar și pe cea bisericească într'o amorțeață ucigătoare, ba nu a lăsat nici pe ceie voiau să lucreze — și de aceștia sunt mulți în dieceza Gherlei — să facă ceva. Mult așteptată Românii dela noul păstor pentru deșteptarea și întărirea simțământului național în dieceza aceasta, unde Românișmul e în multe părți amenințat de o falsă și stricăcioasă cultură străină.

Adunare populară în Șimleu.

Încă o frumoasă adunare populară s'a ținut la 8 Noemvrie n. (ziua Sfântului Dumitru) în Șimleul-Silvaniei.

Cu aceasta ocazie poporul sălăgian, prin numărul cel mare, care a luat parte la adunare, și-a arătat dragostea și alipirea către fruntașii partidului național român. Chiar și străinii priviau uimiți la Românașii noștri, cari s'au fost strâns așa de mulți în jurul conducătorilor lor.

Adunarea a fost deschisă de dl *Andrei Cosma*, care propune de președinte pe dl *Dr. Gheorghe Pop*, avocat în Zălau, iar de notari pe domnii *I. Oltean*, preot și *Dr. V. Vicaș*, avocat în Șimleu.

Luând cuvântul președintele mulțimește poporul pentru încredere și salută pe oaspeții veniți la adunare. Intre aceștia sunt domnii: *George Pop de Băsești*, *Dr. Stefan C. Pop* și *Dr. A. Vaida-Voevod*, deputați, *Dr. Vasile Lucaciu*, *Dr. Cassiu Maniu*, avocat, *Dr. Victor Deleu*, *Dr. N. Vicaș*, *Dr. Alex. Aciu*, precum și un număr mare de preoți și învățători din jurul Șimleului.

După salutul președintelui adunării, ia cuvântul dl *George Pop de Băsești*, președintele partidului național, care vorbește despre însemnătatea acestor adunări populare. Oratorul zice, că cererile noastre cele mai de căpetenie sunt: egala îndreptățire a naționalităților, dreptul limbei românești, neatarnare dela stat pe seama bisericești și a școlii, votul universal, direct, secret și cu votare după comune, precum și dare progresivă (adecă ca acela care are mai multă avere să plătească și dare mai multă). În decursul vorbirii, publicul a aplaudat mereu pe vorbitor.

A urmat apoi la cuvânt dl *Dr. Vasile Lucaciu*, care vorbește despre jertfele pe cari le-au adus și le aduc Români pentru apărarea acestei patrii. Cu toate acestea noi tot suntem tratați ca niște copii mașteri. Dovadă legea lui Apponyi (strigăte: jos Apponyi!) Vorbitorul zice, că în schimbul jertfelor de bani și sânge, pe cari le aduce poporul nostru, statul să înființeze gimnazii și tot felul de școli cu limba de propunere românească. (strigăte: Așa trebuie!) *Tisza* zice însă, că în Ungaria numai o singură națiune are drept de viață. (Protestări puternici contra lui *Tisza*, *Mangra* și alți renegați. Piană renegații și ticăloșii!) De aceea noi Români trebuie să ținem strâns la oaltă, iar atunci biruința va fi a noastră.

Urmează dl *Dr. Alexandru Vaida-Voevod*, care în cuvinte frumoase laudă bravul popor sălăgian, care la alegerile trecute a stat cu tărie pe lângă steagul partidului național. Dl *Vaida* îndeamnă pe toți, ca și în viitor să facă tot asemenea.

După aceea se dă cuvântul dlui *Dr. Stefan C. Pop*. Oratorul spune, că noi trebuie să fim cu toții ca un zid puternic, de care să se sfarame valurile dușmanului ticălos. Dl *Pop* voiește să vorbească mai pe scurt, dar unul din adunare strigă: „Vorbește domnule măcar până mâne! Noi te ascultăm și flămânzi!“

Mai vorbesc domnii *Dr. Alex. Aciu*, care îndeamnă poporul ca să asculte de sfaturile date, iar dl *Dr. Victor Deleu*, avocat în Șimleu, declară în numele adunării, că poporul sălăgian urmează cu credință pe deputații români. La urmă dl *Deleu* cetește, iar adunarea primește cunoscuta moțiune (hoțărre).

Dela despărțămintele „Asociațiunii“.

Despărțământul Timișorii și-a ținut adunarea în frumoasa comună românească *Bucovești*. Tot ce-a fost cărturar fruntaș în Timișoara și jur, preoți, avocați, medici, funcționari, învățători au luat parte la aceasta adunare a despărțământului Asociațiunii noastre.

Dl *Romulus Cărăbuș*, director de bancă și directorul despărțământului a ținut o vorbire însuflețitoare și pe înțelesul țăranilor noștri despre rostul *Asociațiunii*, dintre ai cărei membri nu e ertat să lipsească nici un Român, domn sau țăran, căci e cea mai mare societate culturală a noastră, care lucrează cu tot dinadinsul pentru înaintarea culturală și economică a poporului român.

Dl *Dr. Pompiliu Cioban* ține o conferință despre *Tovărășii și joloasete lor*. Multele pilde din viața de toate zilele au făcut conferința cât se poate de interesantă și înțeleasă de toți.

Dl *E. Ungureanu* a vorbit despre *concupinat*, adecă viața rușinoasă între bărbat și femeie, fără să fie cununați. Concubinatul se vede că e lătit, căci dl *Ungureanu* a putut aduce multe dovezi despre stricăciunea lui nu numai morală, ci și materială. Concubinatul e o conviețuire păgânească, rușinoasă. Copiii născuți în concubinată ajung pe drumuri, căci n'au dreptul să moștenească pe tatăl lor, nefiind acesta recunoscut nici după legile sfinte ale bisericii, nici după ale statului. Nici femeia nu poate moșteni după moartea bărbatului ei neligitim. Ceice se împreună deci astfel, dovedesc o mare stricăciune a sufletului, căci se împreună numai spre nenorocirea lor, dar mai ales a copiilor, ce se vor naște.

Terminându-se conferințele, s'a ales și comitetul cel nou.

Adunarea generală a Reuniunii învățătorilor gr.-cat. din arhidieceza Blajului.

Reuniunea aceasta a muncitorilor pentru luminarea poporului nostru și-a ținut adunarea generală la Blaj, în 30 și 31 Octomvrie n. Din raportul general despre activitatea reuniunii dăm și noi următoarele date:

Reuniunea are 26 despărțăminte cu 643 membri, anume 147 fundatori, 10 onorari, 484 ordinari, 12 ajutători. Cel mai bogat despărțământ în privința numărului membrilor e al Făgărașului cu 39 membri fundatori și 28 ordinari.

La adunările *despărțămintelor* s'au ținut prelegeri practice și disertațiuni — de acestea nu pretutindeni — cu privire la școală. Acolo, unde conducătorii s'au știut ridica la o pricepere mai bună a rostului acestor adunări, s'au ținut și *conferențe pentru popor*, un mijloc de-a arăta și în felul acesta folosul școlii, adecă al învățătorilor.

S'au constatat în două adunări și niște porniri greșite. Într'una s'a propus, ca noul plan ministerial de învățământ să fie pregătit de câțiva învățători și înaintat spre aprobare. Consistoarele noastre — *singure chemate să hotărască în privința aceasta* — au publicat Planul de învățământ și toți învățătorii români confesionali au să se țină numai de acesta. Mai mare greșală a

făcut alt despărțământ, care a hotărît, că învățătorii să se despartă de preoți și să nu ia parte la sinoadele protopopești și să nu mai contribuie cu nimic la fondul cultural al preoților, iar aceștia să nu plătească taxa la fondul Reuniunii. O hotărre cât se poate de primejdioasă, căci pentru a desvoltă și păstră în poporul nostru cultura religioasă, fără de care nu poate exista nici cea națională, e neapărat de lipsă, ca cei doi luminători ai poporului nostru să lucreze mână 'n mână, în cea mai bună înțelegere.

Averea Reuniunii a fost la sfârșitul anului 1910/11 de 16,256 cor. 30 bani.

Fondul *orfelinatului*, în care au să se adăpostească odată orfanii învățătorilor, e foarte mic.

Reuniunea are în centru și în cele 26 despărțăminte *bibliotecă* cu 3391 volume și 449 fascicole.

În ședința dintâiu a adunării generale, onorată cu prezența I. P. Sf. Sale, mitropolitul *Dr. Mihali*, dl profesor *Dr. I. Rațiu* a ținut o conferință însemnată despre *Învățătorii noștri în trecut și prezent*. A fost o adevărată istorie a *învățământului* la noi, căci dl *Dr. Rațiu* a strâns cu hărnicie de albină toate datele, ce s'au putut găsi. Conferința se va tipări în „*Foaia Școlastică*“. Conferențiarul a fost felicitat cu căldură de I. P. Sf. Sa și de cei adunați. *Indosebi I. Pr. Sf. Sa* a ținut să îmbărbăteze pe învățători în munca lor frumoasă pentru întărirea vieții religioase și luminaarea poporului nostru.

Se hotărăște să se aducă la cunoștința Ordinariatului din Blaj dorința învățătorilor de-a se înființa un post de *inspector școlar general* pentru învățământul primar din arhidieceză. Inspectorul să aibă studii anume făcute pentru învățământul primar, ca să-l poată îndruma în deplină cunoștință de cauză, afară de aceea să fie apărătorul învățătorului român, pe care-l încolțesc câinii străini de toate părțile.

Seara a fost o *reprezentare* bine reușită, dată de elevii seminarului pedagogic. S'au declamat și s'au cântat frumos, iar dl *O. Petreanu*, elev în cursul IV, a ținut o conferință despre principiile pedagogice începând dela *Hristos* până la *Pestalozzi*.

În ședința a treia, dl profesor *A. Borza* a ținut o conferință foarte interesantă, dar și foarte folositoare despre *Planetele de leac*. După ce se va publica în *Foaia Școlastică*, vom da și noi o parte din ea, căci cuprinde îndemnuri, pe cari trebuie să le cunoască toți oamenii noștri dela sate.

Se hotărăște, ca *temele*, în despărțăminte, să se ia din *limba maternă* și să se țină și prelegeri practice.

Doi învățători harnici, domnii *Marian* și *Capătă*, își exprimă dorința, ca pe viitor toate tipăriturile să se tipărească în Blaj, pentrucă să nu fie siliți a se adresa la străini de neam.*) Tot acești domni cer, ca nici un învățător român să nu mai folosească protocoale de clasă numai în limba maghiară, căci legea nu cere așa ceva. E într'adevăr rușinos lucru să facă cineva mai mult decât cere o lege nedreaptă.

Cu privire la *orfelinat* s'a hotărît să se facă un statut.

*) Din cauza depărțării va fi une-ori greu de-a tipări tot la Blaj. Dar acum avem tipogafii românești multe (vezi *Călindarul Poporului!*) și toate acestea trebuie sprijinite, precum trebuie să se facă de cele străine.

Și un lucru trist s'a putut constata la adunarea aceasta: s'au găsit câteva despărțăminte, cari dorm un somn așa de adânc, încât n'au trimis nici cel puțin reprezentanți oficiali la aceasta adunare, necum să fi venit și alții din dragoste. Cei din aceste despărțăminte n'au înțeles încă, precum se vede, că doi inși uniți într'un gând au putere mai mare decât douăzeci răsleți!

Ce scriu alte gazete?

„Tribuna“ (Arad). Sub titlul *Ne tre-bue o casă rurală* scrie următoarele:

Tendințele de cucerire ale elementului maghiar, cari au entuziasmat pe toți bărbații lor politici, au luat în timpul din urmă o nouă față. Pe lângă legea instrucțiunii publice, pe care putere politică o servește așa de minunat, vedem porniri ascunse sau fățișe, unde desnaționalizarea e sprijinită de puternice acțiuni economice. Convențiile vamale, în scurtă vreme au adus totala ruină a Românilor, cari trăiesc de-a lungul granițelor și iată că acum o nouă lovitură ni-se pregătește.

E vorba de *banca de colonizare*, a cărei întruchipare e numai chestie de timp. Dintre toate instituțiunile prietenilor noștri, aceasta va fi cea mai puternică și mai periculoasă. Servită de mulțimea de transfugi pe cari îi avem, din lupta economică ce se va deschide vom ieși înfrinți, căci ne lipsește organizația.

De-o parte vom avea instituțiunea aceasta sprijinită de stat și de societățile culturale ungurești, de altă parte solidaritatea săsească, de care ne poticnim la tot pasul și între aceste două focuri, nu numai că nu vom putea să mai câștigăm pământuri, dar nici pe care-l avem nu vom fi în stare să-l păstrăm.

Mulți vor răspunde, că dimpotrivă în vremea din urmă am făcut mari cuceriri de pământuri și vor documenta poate cu moșiile cumpărate de consistoare. Decât de micile loturi de pământ, cari se strecură pe neobservate în mâinile străinilor, am ținut noi seamă vre-odată? Avom noi o statistică completă a proprietății de pământ ce se află în mâinile Românilor și am urmărit-o noi aceasta? Nu știm dacă un control făcut prin Maramurăș, Sălaj și Bihor asupra schimbărilor în proprietatea de pământ, ar da aceleași rezultate optimiste, ca de pildă în comitatul Sibiului sau al Târnavelor. Emigrarea în mase atât de mari în America, credem că în prima linie de lipsa de pământ e cauzată și dacă până acum am fost atât de nepăsători față de pământurile ce ni-s'au oferit sau ne-au fost în mână, nu trebuie să mai fim de aci încolo.

Tendințele ce se văd la cărturărirea noastră, mai ales între advocați și preoți, și cari ținesc prin tot locul înființări de bănci de speculă, nu sunt sănătoase. Avem lipsă de o organizație economică, care să ne dea posibilitatea să câștigăm pământuri pe seama plusului de populație și pe seama celor întorși din America. Avem lipsă de o *casă rurală*, de o puternică bancă, al cărei scop să fie cumpărarea de moșii și împărțirea lor la țărani, așa cum întâlnim prin Polonia germană, Italia și România, unde a dat cele mai strălucite rezultate.

Dintre toate reformele agrare aduse în Țara românească, casa rurală e cea mai bună. Și scopul acestei întreprinderi nu numai cumpărarea de moșii poate să fie.

Ea mai poate lucra și la salvarea bunurilor țărănești, ajunse la vânzare prin acordarea de ipoteci amortizabile. Acțiunea aceasta se practică ce e drept și acum de băncile noastre, însă fără un sistem anumit și nu cu colaborarea tuturor băncilor.

După cum se practică și în alte părți, moșiile sau se vor lucra câțva timp în regie proprie și numai după aceea să se împartă la țărani, sau imediat se face vânzarea sub condițiunea ca lucrarea pământului să se întâmple după un plan stabilit de specialiștii casei rurale. Și într'un fel și într'altul urmarea va fi că se mărește producțiunea pământului, sau se îmbunătățesc calitățile.

Se naște acum întrebarea, oare va putea această casă rurală să cumpere moșii, când de multe ori nici particularilor, cari nu urmăresc scopuri naționaliste, nu le e posibil să acapareze moșii. Aici Polonii din Germania ne pot servi de model. Și ei au de îndurat aceleași persecuții din partea Germanilor, dar merg înainte, pentru că lucră cu multă prudență și au intermediatori. Poate că în rîndurile Sașilor mai greu vom găsi acești intermediatori, dar printre Unguri și Ovrei cu siguranță, — se cere însă multă precauțiune. Fără ca să abandonăm total politica și fără să neglijăm munca pentru carte, am putea toate forțele să ni-le concentrăm în această acțiune.

Și credem, că rolul prim în organizația acestei case rurale federale băncilor românești: „Solidaritatea“, trebuie să-l aibă. După ce preste problema băncii de asigurare am trecut în parte, cea mai apropiată și arzătoare problemă tot *casa rurală* va rămâne, ori ce s'ar ivi.

Stiri politice din străinătate

Războiul italo-turc.

În foaia trecută am fost spus, că guvernul italian a trimis o notă (înștiințare) tuturor Puterilor mari, înștiințându-le, că *anexează* (își alipește) cele două provincii turcești din Africa, Tripolitania și Cireneica (partea de cătră Egipt a Tripolitaniei). Regele Italiei a subscris un decret, prin care hotărăște, că Tripolitania și Cireneica sunt puse sub stăpânirea veșnică și întreagă a regatului Italiei și că dieta italiană va avea să facă legile, cari să stătorescă, cum au să fie administrate aceste două provincii.

Intr'aceea Turcii și Arabii se luptă tot mai zdravăn și au ajuns să fie din nou stăpâni pe unele întărituri din apropierea orașului Tripolis, așa că Italienii se mai țin numai în marginea orașului de cătră mare. După cum am mai amintit deja, holeră a izbucnit în armata italiană și acum mor zilnic zeci de soldați. Arabii nu se molipsească mai de loc de boala aceasta.

Anexarea n'a fost recunoscută până acum de marile Puteri, mai ales din cauza, că Italienii nu sunt învingători și nici n'au cuprins încă cele două provincii anexate numai pe hârtie. Pressa europeană de altă parte scrie mai mult în contra Italienilor, cari au săvârșit cruzimi nemai pomenite nu numai față de locuitorii de-acolo, cari își apărau patria de dușman, ci chiar și față de femei și neputincioși. Gazete mari englezești (Times și Westminster Gazette din Londra), franțuzești (Temps, Excelsior și le Figaro din Paris), nemțești (Neue Freie Presse din Viena, Berliner Tageblatt și Berliner Lokalanzeiger din Berlin) arată cu deamăruntul aceste cruzimi.

Aducem și noi, după acele gazete, câteva la cunoștință.

Un arab căra apă cu doi bouleni din fântâna unei oaze. Soldații italieni îl opresc și-l străpung cu baioneta. Mai încolo trei orbi mergeau ținându-se unii de alții, cel dintâi se ținea de un zid. Erau niște cerșitori. La colțul unei străzi iată că vin niște bersaglieri (vânători-soldați), pun puștile la ochi și îndată răsună trei detunături. Cei trei nevoiași se rostogolesc în țărână.

Trei copii se refugiară din oază lângă mormântul sfântului Sidi el Masri. Postul de soldați dintre palmieri deschid un foc viu asupra celor trei copilași, dintre cari cel mai mare era în vârstă numai de 8 ani. Copiii erau ai unui comerciant de poame, Ben Kadișh. Eroii bersaglieri după această glorioasă ispravă se duc la locuința nefericitului părinte, îl prind și îl spânzură, iar pe doi cai ai lui îi împușcă.

Nu departe de locuința lui Ben Kadish, măcelarul Ali Freper tăia un berbec. Soldații năvălesc asupra lui și-l omoară cu cuțitul, cu care tăiașe măcelarul vita. În Sania, Arabul Mohamed Masurim fu împușcat tocmai când venia dela târg. Bani i-s'au furat de bravii bersaglieri.

În Socra întreaga familie a lui Bu-Sef-el-Tarhuni, constătătoare din 20 de capete, a fost măcelărită. Pe calea cătră Gergaris treceau călare pe cămile două femei, ele au fost provocate în limba italiană să se oprească, dar nepricepând limba și-au continuat drumul.

Imediat au fost date jos de pe cămile și omorâte de noii purtători ai civilizațiunii italiene în Tripolitania. Pe drumul spre oaza Bumiliana o femeie a fost omorâtă cu baioneta, pentru că nu și-a luat vâlul de pe față. Un derviş cerșetor care sta lângă un mormânt și se ruga, fu culcat la pământ. La o fântână lângă Sania un copil de 12 ani bea apă. Deodată c'un strigăt copilul cade pe spate atins de gloanțele eroicilor soldați italieni.

Pe calea către Tadșura o femeie sta în nisip bocindu-se pe trupul bărbatului ei ucis de Italieni. Trec pe acolo alți soldați și o împușcă și pe ea.

Pe străzile Tripolisului zac cadavre de copii și femei. La consulatul englez din Tripolis a venit un Arab să se plângă, că soldații italieni i-au omorât pe cei șase copii ai săi. Italienii par a fi cuprinși de nebunie, căci nu mai cunosc nici o margine. Ei omoară pe cine le iese în cale dintre locuitori.

Faptele acestea urite nu numai că scârbesc pe toți oamenii civilizați, dar îndârjesc și pe Turci și pe Arabi, cari se luptă ca leii fără să le pese de moarte.

Înțelegerea franco-germană. Pertractările de luni de zile dintre Franța și Germania pentru stăpânirea Marocului (în partea de meazănoapte-apus a Africei) s'au isprăvit, așa că primejdia unui războiu între Franța și Germania (— s'ar fi amestecat și alte state —) a încetat. Aceste două state puternice au făcut o învoială, în care i-se recunoaște Franței dreptul de-a stăpâni în Maroc. Franța de altă parte se îndatorează a lăsa comerțul german liber în Maroc, totodată dă Germaniei treisute de mii de kilometri pătrați din țara Congo, pe care o stăpânește în Africa de mijloc. Ținutul, pe care-l dă Germaniei, e mai mare decât Ungaria cu Transilvania împreună.

Literatură și știință

Ioan Nenițescu.

Dumineca trecută s'a desvelit la Tulcea monumentul vrednicului Român, *Ioan Nenițescu*.

Ioan Nenițescu s'a născut în anul 1854 la Galați și a murit în Martie 1901.

Când a izbucnit războiul contra Turcilor în anul 1877, se află student la universitate. El își părăsește studiile și se duce pe câmpul de război din fața Plevnei. La asaltul Griviței cade rănit de un glonț turcesc. După ce i-s'au vindecat rănilile și a căzut Plevna, pleacă în Germania, ca să-și isprăvească studiile. Reîntors în țară, e numit profesor la școala normală (seminarul pedagogic) din București, apoi inspector al învățământului primar din întreaga țară. Pe urmă e numit prefect (comite suprem) al județului Tulcea în Dobrogea. Aici a desfășurat o muncă uriașă pentru ridicarea bunei stări materiale și culturale a poporului. De altminteri Nenițescu a dovedit pretutindeni și în toată munca lui o dragoste ferbinte de neam, îndeosebi de țaranul român. Pe noi Ardeleii ne iubiă mult și-i părea rău, că nu poate aduce cât mai mulți coloniști din Ardeal în județul Tulcea.

Nenițescu a fost și un scriitor bun și un poet, ale cărui poezii respiră cel mai cald naționalism.

Lăsăm să urmeze cea dintâiu poezie din adunarea de poezii eroice și naționale a lui, numită *Pui de lei*.

Eroi au fost, eroi sunt încă
Și-or fi în neamul românesc.
Căci ruși sunt ca din tare stâncă
Românii ori-și-unde cresc.
E vița noastră făurită
De doi bărbați cu brațe tari
Și cu voința oțelită,
Cu minți deștepte, inimi mari.
Și unu-i Decebal cel harnic,
Iar celalalt Traian cel drept,
Ei pentru vatra lor, amarnic
Au dat cu-atâția dușmani piept.
Și din așa părinți de samă
In veci s'or naște luptători,
Ce pentru patria lor mamă
Vor sta ca vrednici următori.
Au fost eroi și-or să mai fie,
Ce-o frânge dușmanii cei răi.
Din coapsa Daciei și-a Romei
In veci s'or naște pui de lei!

Ce spune Vlaicu despre zburat.

În revista „Flacăra” din București, Vlaicu povestește ce simte, când zboară prin aer. Iată, ce zice:

Impresia cea mai puternică am simțit-o, când am zburat pentru întâia oară la Biniținți, în Ardeal. Blériot*) încă nu treceuse canalul Mănecii.** Intâiul meu aparat era tot de lemn și nu avea motor. Am legat trei cai de el, trei flăcăi (feciori) au prins a pocni din bice, și aparatul s'a ridicat la vre-o 15 metri înălțime, după ce a alergat câțiva kilometri pe pământ. De atunci, de câteori mă suiu în aparat, sbârâiala motorului mi-aduce aminte de aeroplanul fără motor, și dinaintea ochilor, fermeoții de nemărginirea văzduhului, îmi răsar cei trei flăcăi chiuind și pocnind cu foc din bice.

Bucuria cea mai mare însă am simțit-o, când am zburat pentru întâia oară la Co-

*) Un vestit aviator francez.

**) Marea îngustă dintre Franța și Anglia.

trocenii. Nu m'am urcat atunci mai sus de patru metri. Cu toate acestea nici Alpii*) nu mi-i închipuiam mai înalți ca înălțimea, la care mă ridicasem eu. Zburasem, și asta era principalul. Mă susțineam singur în aer, făcusem evoluțiuni (întorsături) neșovăelnice. Publicul, care era de față, m'a aplaudat cu căldură și bucurie. Iar eu, după ce m'am coborât, eram ca și beat de bucuria fără margini a isbândeii. Incepusem să mă dau preste cap pe câmp de fericire. Cei din jurul meu ziceau, c'am înebunit. Și eram, într'adevăr, nebun de bucurie și mulțumire.

De altfel, este îndeavăr de mirat cum omul nu înnebunește, când zboară. Mă ridic. Și un gol par'că se face deodată în toată ființa. Casele, drumurile, păduricile prind să alege nebunește în urma mea, să se depărteze din ce în ce, să se micșoreze, să devie tot mai puțin clare. Până la o sută de metri am impresia (mi se pare), că zbor cu un tren fulger, pe un drum fără șini, preste lucruri și oameni. E înălțimea, la care-mi place mai mult să zbor. La o sută de metri nemărginirea văzduhului nu mă neliniștește. Dela Cotroceni, când sunt la o sută de metri înălțime, se vede departe în zare. Văd Argeșul, cum scânteiază ca o pantlică de fildeș (os de elefant). Văd drumurile, clădirile orașelor, pădurile, cum se rânduesc, sub înrîurirea iuțelii, cu care alerg, în linii paralele.

Când trec de cincisute de metri, începe să-mi fie urât. Pământul nu se mai vede decât ca o uriașă movilă de cenușe sură cu pete albe, munții și văile sunt netede. Confrății zburători (ciorile și ceilalți aviatori de această categorie) au dispărut cu desăvârșire. Mă simt singur și începe să-mi fie frică. Nu mi-e frică de cădere. Mă cuprinde teama de taina nemărginirii. Niciodată omul nu poate să aibă mai hotărât chipul nemărginirii, decât când zboară mai sus de cinci sute de metri. Jos haos, sus haos. Iar sbârâitul de bondar uriaș al motorului par'că dă un glas uriaș acestui haos.

Am trecut de opt sute de metri. Alerg cu o iuțea foarte mare. Și totuși par'că stau pe loc. În asemănare cu nemărginirea văzduhului, iuțea motorului meu dispare. Aș vrea să alerg mai repede. Toate efortările sunt zadarnice. M'am ridicat dincolo de marginea puțințelor omeștești. Am intrat în cercul, unde omul nu mai însemnează nimic față de nesfârșitul atotputernic.

Să mă cobor deci. Coborârea e mult mai plăcută decât suirea. Până la 50 de metri deasupra pământului mă cobor fără nici o teamă, cu mâinile strânse pe cârmă, cu ochii ațintiți asupra motorului. Dela 50 de metri începe să mă cuprindă frica de a nu ateriza (a se lăsa pe pământ) destul de ușor. Și mai ales e greu de aterizat în timp de furtună. De altfel, când aerul e răscolit, aviatorii se feresc să zboare. Eu totuși am zburat la Brașov pe un timp foarte puțin prielnic. Bătea un vânt puternic. Aerul era neliniștit ca valurile unei mări infuriate. Aparatul (aeroplanul) era când ridicat la înălțimi de sute de metri, când coborât până aproape de pământ. Par'că eram o minge (cotcă) vie, cu care o mână uriașă se jucă cu o plăcere sălbatică între cer și pământ. Când bate vântul tare, mi se pare că nici odată nu vom putea stăpâni aerul.

*) Cei mai înalți munți din Europa, înc'odată așa de înalți ca munții Carpați.

Cântece populare.

Nu gândi, bade gândi,
Că beau apă din izvor
Și că voi muri de dor.
Eu beau apă fermecată
Nu te-oi iubi nici-odată.

Știi tu mândro ce ți-am spus
Odată colea din sus,
Să pui cunună de vie
Să-mi fi dragă numai mie.
Tu mândro n'ai ascultat,
Ai pus cunună de flori,
Te-ai iubit cu alți feciori.

Cine iubește vecina
Nu-i tignește seara cina,
C'o vede de lângă casă,
Și-o aude dela masă,
Săraca inimă arsă.

Du-mă Doamne de pe-aici
Unde-or fi grânele mici,
Că pe-aceia s'or mărit
Și oamenii s'or răit.

Pe dealul cu strugurii
Să 'mprimblă călugării,
Blestemându-și părinții
Că-ce i-o călugărit
De nu i-o căsătorit.

Nu știu pare-mi ori s'aude
Glasul badii nu știu unde,
Doar mă 'nșeală inima
Ori vine de undeva.

Bade, pentru dorul tău
Mă țin părinții de rău,
Că de m'ar ținea de bine
Azi m'aș cununa cu tine.

Frunză verde ca iarba
Rău m'a blestemat maica,
Și m'a blestemat la soare
Să n'am nici o sărbătoare,
Și m'a blestemat la lună
Să n'am nici o voie bună.

Vai de mine-i la amiazi, —
Pe badea nu l'am văst (văzut) azi,
De nu'l văd pân' la ojină
Nu-mi trebuie nici de cină.

L'am avut pe bădița,
Mi l'a luat văruga,
Văruga mi ca și-o sor
N'o pot bate s'o omor.

Plouă Doamne și răzbună
Și-mi mai fă inima bună,
Și-mi întinde curcubeu
De-aici pân' la badiu meu.

Eu's beteagă, badiu zace,
De-am muri să punem pace.

Când treci bade pe la noi
Nu te uita drept în curte,
Că eu mi-am dușmane multe.
Uită-te mai preste sat
Să creadă că ne-am lăsat.

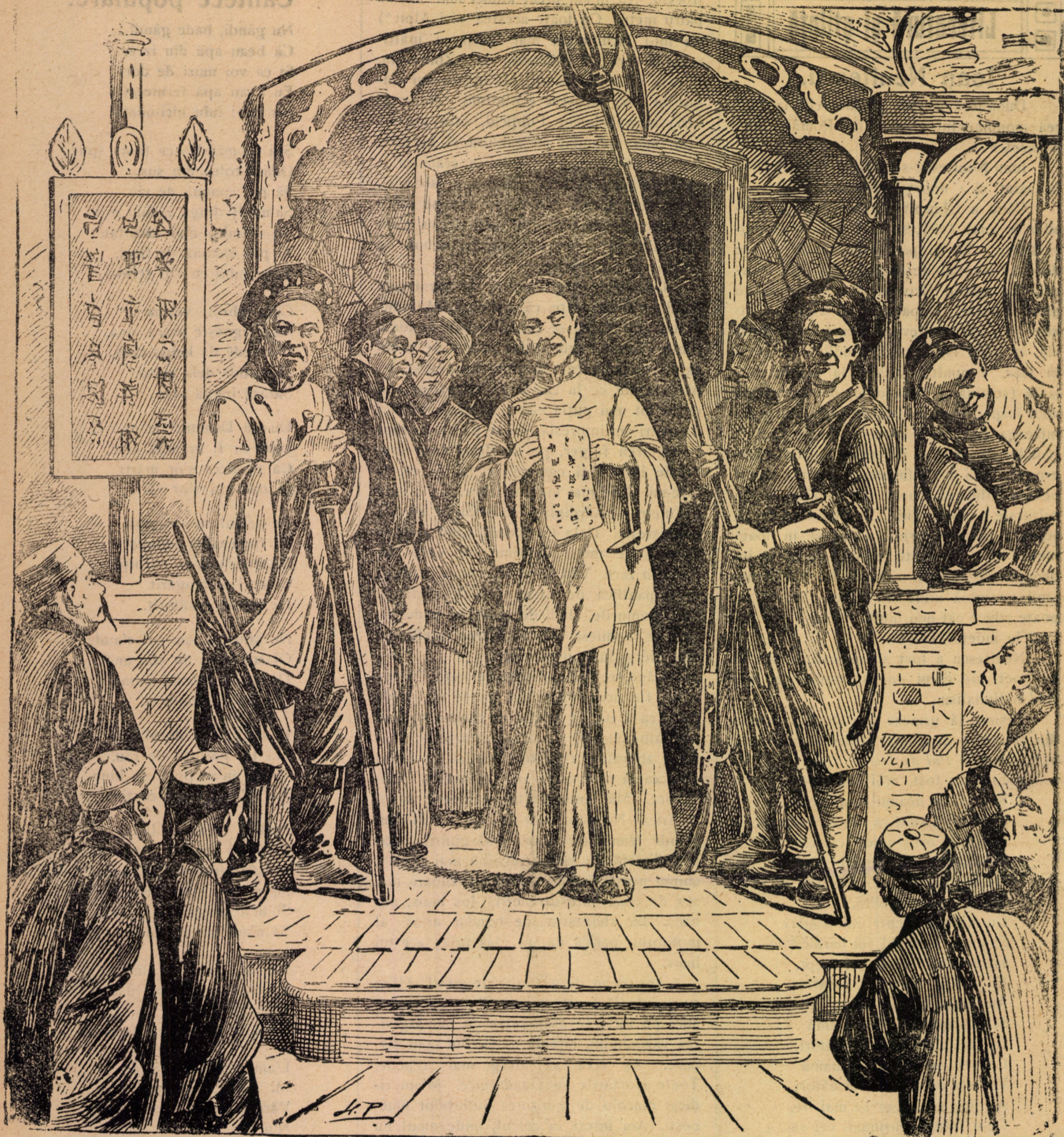
Când treci bade pe la noi
Pune clopote la boi —
Cu șinoară de mătășă
Să mi te aud din casă.

Fă copilă din vâlcele
Dă-mi și mie floricele,
— „Ba eu bade nu-ți voi da
C'astă vară n'a plouat,
Am muncit de le-am iudat“.

(Cântate de Ana Mețiu, Aciliu.)

Maria Canțan.

Revoluția în China.

În numerii 43 și 44 ai foii noastre am spus, că în China (țară în Asia) s'a început o mare răscoală contra curții domnitoare și a cărmuitorilor țării. Această țară are la 450 de milioane de locuitori, cum nu este pe tot pământul o a doua țară așa de mare. Chinezii sunt păgâni. Dar ei nu sunt chiar așa proști, după cum îi țin unii Europeni. Acum câteva mii de ani — înainte de Hristos — erau poporul cel mai deștept din lume. Dar, după aceea neținând pas cu mersul lumii, au rămas înapoi.

Locuitorii Chinei sunt în parte mare Chinezi adevărați, iar o altă parte sunt un fel de Mongoli și Manciu. Aceștia din urmă au cucerit China acum vr'o 200 de ani, punând mâna pe stăpânirea țării. Casa domnitoare încă e din vița lor.

În timpul din urmă mai multe țări străine au început a pune mâna pe câte o parte de țară a Chinei. Așa de pildă când s'a bătut Rusia cu Japonia pentru țara Mangiuria, care se ținea de China. Acum Mangiuria e în stăpânirea Japoniei. Între astfel de împrejurări au început

și se reculege și Chinezii. Au trimis o seamă de tineri în țările europene, — mai cu seamă ofițeri în armată germană — cu gândul, ca apoi să-și facă și China o armată cum se cade.

Mulți dintre acești tineri, întorși acasă, au fost stânjiniți în planurile lor de câți toți neputincioși, cari încunjurau casa domnitoare. Pe de altă parte nemulțumirea poporului creștea mereu. Astfel au ajuns lucrurile azi acolo, că în fruntea mișcării stau în parte mare tot tineri — ofițeri sau alți învățați — cari au umblat mult în străinătate. Fiind aceasta țară departe, știrile ce vin încă nu sunt destul de deslușite. Din partea unora se spune, că revoluționarii (răsculații) voiesc să delătura cu totul casa domnitoare de acum, declarând țara de republică, iar din partea altora să vestește, că ei voiesc numai o cărmuire mai cum se cade în țară: un parlament ca în țările noastre și alte drepturi pe seama poporului.

Ca să potolească răscoala, casa domnitoare s'a învoit, că va primi o constituție (legea fundamentală a unei țări), cam în forma următoare: Casa domnitoare de a-

cum să rămână pentru totdeauna. Persoana împăratului să nu se atingă și vatemă nici odată. Puterea împăratului să se mărginească însă prin Constituție. Membrii dietei să se aleagă de popor. Prinți din familia domnitoare să nu poată fi miniștri sau în alte posturi înalte în administrația țării. Porunci împărătești nu pot scoate o lege din vigoare (nu pot delătura sau călca o lege adusă de dietă). Pe ministrul-președinte să-l aleagă dieta, iar împăratul numai să-l denumească. Pe ceilalți miniștri are să-i propună împăratului ministrul-președinte, iar împăratul numai să-i întărească.

Chipul nostru de sus ne arată momentul, când se cetesc condițiile susnumite și se discută între cărmuitorii țării asupra primirii acestor condiții.

Până acum însă nu s'a făcut nici o liniște. Poporul nu e mulțumit. Se pare, că Chinezii ar voi mai bine delăturarea împăratului cu totul, alegându-și în locul lui un președinte, pe care, după câțiva ani, îl pot da jos, sau, îl pot alege din nou, dacă e vrednic.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 16 Noembrie n.

Mitropolitul Mihali dela Blaj bolnav. Înalt Prea Sfințitul Mitropolit, care s'a fost dus la Budapesta mai zilele trecute, pentru a lua parte la congresul catolic, s'a îmbolnăvit, astfel că a fost dus în sanatoriul Grünwald. Suferind înaltul prelat la stomah, Luni i-s'a făcut o operație, care a succes pe deplin. Starea de prezent e mulțumitoare, iar peste câteva zile va fi pe deplin însănătoșat.

Di Dr. Teodor Mihali și doamna au fost săptămâna trecută oaspeții Regelui României la Sinaia. Mergând în Țară să-și viziteze rudeniile din București, s'au oprit și la Sinaia, ca să-și prezinte omagiile Regelui și Reginei, care au binevoit să-i oprească la prânz.

Di Vasile Stroescu în Sibiu. Marele binefăcător al neamului nostru, dl Vasile Stroescu a fost în săptămâna trecută o zi în Sibiu. A făcut o vizită dlui Goga, care însă nu era în Sibiu, apoi dlui Parteniu Cosma. A vizitat instituțiile noastre mai de seamă, apoi pe Înalt Prea Sfinția Sa mitropolitul Mețianu, unde a fost invitat la prânz. Petrecerea dlui Stroescu în Sibiu s'a știut în cercuri mai largi numai după plecare. Afară de câteva persoane, el nici nu și-a dat numele adevărat. La hotel și prete tot locul și-a spus numele: Vasile Vasilievici.

Concertul doamnei Lucia Cosma. După cum am spus și în numărul trecut, Vineri, în 17 Noembrie 1911 st. n. la 8 oare seara va avea loc în sala societății (Gesellschaftshaus), concertul doamnei Lucia Cosma, dat cu binevoitorul concurs al domnișoarei Ana Voileanu, pianistă. Se va executa următorul program: 1. L. Debussy: Arie din „Lakmé“. 2. Hugo Wolf: Die Spröde, Die Bekehrte, Nimmersatte Liebe. R. Strauss: Wiegenlied. 3. G. Dima: Și dacă ramuri bat în geam. Ana Voileanu: Dorința. Ionel Borgovan: Toarce puica. T. Brediceanu: Când treci bade pe la noi, toate cântate de doamna Lucia Cosma. 4. Rachmaninoff: op. 3, Prelude Cis-moll. Chopin: Ballade G-moll de d-șoara Ana Voileanu. Pausă. 5. Ana Voileanu: Sommernacht. Theodor Fuchs: Es hing der Reif. Bertha Bock: Märzsturm. Friedrich Mayer: Der Hufschmied. 6. Puccini: Arie aus „Boheme“. Bemberg: Nymphes et Sylvaina, cântate de doamna Lucia Cosma. Prețul locurilor: Loge 10 cor. Fotel de orhestră 3 cor. Stal 2 cor. Loc de stat 1 cor. Bilet de studenți 60 fileri. Bilete la Librăria Georg Mayer și seara la cassă. Deschiderea cassei la 7 oare seara. Inceputul la 8 ore seara.

Loteria Ligii Culturale se va trage la 21 Noembrie. Atunci vor ieși 306 numere câștigătoare în valoare de 27,250 lei, din cari unul de 10,000, cinci de câte o mie și altele mai mici. Biletele necâștigătoare acum sunt valabile și la a doua tragere, care se va face la 21 Maiu 1912, când vor fi 467 de câștiguri în valoare de 37,750 lei, între cari unul de 10,000, unul de 5000, cinci de câte 1000 lei ș. a.

Îndată după tragere vom publica în foaie numerele câștigătoare.

Despre Vlaicu se svonise în zilele aceste prin Sibiuul nostru, că s'ar fi nenorocit cu ocazia unui zbor. Acest svon nu corespunde adevărului. Numai atât e adevărat, că la întoarcerea din spre Oltenița, — unde făcuse o preumblare în zbor, — fiind ceață n'a putut să nimerească bine locul unde să se deie jos. Dar după un ocol în jurul Bucureștilor a nimerit câmpul dela Cotroceni, unde s'a dat jos în pace.

Medic nou în Sibiu. Di Dr. Alexandru Dobrescu, medic universal și specialist în dentistică (punerea și facerea de dinți), după o praxă îndelungată în clinicele (spitalele) din străinătate, s'a așezat în Sibiu, Piața mare Nr. 11, etagiul I (lângă Palatul Bruckenthal), unde îndeplinește tot felul de operații de dinți după metodele cele mai nouă.

Promoție. În 11 Noembrie n. c. a fost promovat la universitatea din Cluj doctor în științele juridice dl Ioan Mateiu, abs. teol. din Sibiu, fiul preotului cu același nume din Sebeșul de sus (prot. Avrig). Felicitările noastre! De harnicul și distinsul tinăr să leagă cele mai frumoase nădejdi.

Lumina, o gazetă nouă de zi va apare începând cu 1 Ianuarie 1912 în București. Director va fi dl Nicolae Iorga. Numele acesta ne îndreptățește să nădăjduim, că vom avea în sfârșit și în România o gazetă mare, care să se ocupe în primul rând de chestiunea națională.

Pentru școală. Di Coman Șogan, mare proprietar în Grebenișul-de-Câmpie, a dăruit pentru clădirea școlii române din Șeulia-de-Câmpie patruzeci de mii de cărămizi. Fapta grăiește singură.

† **Paul Budiu,** vechiu profesor la școlile din Brașov, a încetat din viață în vârstă de 58 ani. Mulți băieți de-ai noștri își vor aduce cu drag aminte de învățăturile acestui bun dascăl român, care era ca un părinte față de ei. Profesorii liceului (gimnaziului de 8 clase), în loc de cunună pe sicriu, au contribuit cu 63 coroane pentru masa elevilor săraci (cantina școlară). Fie-i țărâna ușoară!

Spre lămurire. În legătură cu cele publicate în numărul trecut al foii noastre, sub titlul „Consilieri comunali bravi“, primim dela dl Dr. V. Schuster, prim-pretor al cercului Cisnădie, următoarele: Informația publicată în Nr. 44 sub titlul de sus nu corespunde de loc adevărului. Cercetarea disciplinară contra organelor comunei Boița, cari sunt învinovați cu defraudare, s'a introdus deja de mine, cu mult mai înainte de ce reprezentanța comunală a fost adus acel concluz confuz. Pretenziunea comunei e asigurată prin aceea, că s'au întăbulat unele realități ale celor învinovați. Arătarea criminală e făcută la procuratura regească.

Las la buna apreciere a D-Voastră, că întru cât veți rectifica această învinovățire gravă — cuprinsă în informația publicată — ca astfel să se știe adevărul. Eu însă nu voi lăsa lucrurile trecătoare. Cisnădie, 15 Nov. 1911. Cu stimă Dr. V. Schuster, prim-pretor.

Observările Redacției. Luăm cu plăcere act de cele declarate de dl prim-pretor Schuster. Iar dacă astfel stă lucrul, atunci D-Sa a purces foarte corect în afacerea celor învinovați cu defraudare. Dar

ne-ar fi plăcut să fi făcut dl prim-pretor ceva declarațiune și cu privire la votarea bugetului comunei și dotația bisericeii. Aci încă e vorba de presiune asupra comunei din partea organelor administrative.

Călimdarul Poporului. Cele dintâi mii de exemplare au fost trimise la ceice le-au comandat. Călimdarul Poporului pe 1912 a trecut peste marginile obișnuite ale unui călimdar, căci numai textul cuprinde 236 de pagini. O bogăție nemaipomenită de material, petrecere, istorie, agricultură, poezii, povestiri și altele, apoi icoanele cele multe, totul contribuie să facă din Călimdarul Poporului o adevărată podobă a fiecărei case și un izvor nesecat de luminare și petrecere nu numai pentru un singur an.

Cuprinsul amănunțit al lui și condițiile de cumpărare le arătăm în anunțul de pe pag. 10.

Monument lui Dumitru Aug. Laurian. Săptămâna trecută s'a desvelit în curtea liceului Sf. Sava din București un monument în amintirea fostului profesor Dumitru Aug. Laurian. A fost un profesor harnic, care a lucrat, în școală și cu peana, pentru întărirea simțământului național. Tatăl său a fost vestitul Ardelean August Treboniu Laurian dela 1848.

Internatul român din Brașov. Duminică, în 5 Noembrie n., s'a pus în Brașov peatra fundamentală la internatul de băieți, pe care-l clădește eforia școlară de-acolo. Serbarea a fost foarte frumoasă, luând parte și foarte mult public. Internatul acesta va fi de mare folos pentru tinerimea noastră, care merge să învețe carte la școlile românești din Brașov, căci în loc să fie siliți să șadă de multeori la gazde nepotrivite și s'o ducă rău și cu mâncarea, în internat va găsi și locuință, și mâncare bună.

Președinte al partidului țărănesc din Ungaria a fost ales *Krisztoffy Jozsef*. Acesta e fostul ministru de interne, care vrea o lege electorală dreaptă, așa cum vrem și noi Români. El e acum deputat țărănesc, ales în locul lui Achim, pe care l-au omorât cei doi nemeși Zsilinszky.

„**Lucruri slabe în Roșia de Secaș.**“ Sub acest titlu în Nr. 37 al „Foi Pop.“ am publicat o scurtă corespondență, în care se scotea la iveală neinteresul celor din fruntea comunei pentru susținerea școlii confesionale din Roșia de Secaș. Ba față de învățătorul de-acolo Ioan Damian se susținea, că a votat pentru înființarea școlii de stat, subscriind chiar și protocolul. Cele scrise, dimpreună cu informațiile date, ne-au fost bătătoare la ochi. De aceea le-am dat loc în foaie, în speranță că se vor lămurii lucrurile, iar răul se va îndrepta.

În urma celor publicate am primit o scrisoare mai lungă dela dl părinte Ioan Deacu. Din cuprinsul celor scrise reiese, că în ședința comitetului comunal din 26 Ianuarie 1909 de fapt s'a discutat și hotărât înființarea școlii de stat. Dl părinte n'a fost invitat la acea ședință și nici n'a știut de ținerea ei. Ba în aceea zi a fost dus la Blaj în afaceri private. Când a venit acasă a aflat despre cele întâmplate dela poporenii și învățătorul al doilea, dl M. Blaga. În ziua următoare s'a dus la primărie împreună cu niște săteni. În protocolul res-

pectiv a aflat, — zice dl părinte — „că învățătorul Dămian a votat cu „da“ pentru înființarea școlii de stat, dar între membrii de încredere la subscrierea protocolului nu figurează, va să zică, nu a scris acel protocol“. (Că a fost ales și ca bărbat de încredere la subscrierea protocolului sau ba, puțin impoartă. Lucrul de căpetenie e că a votat cu „da“, pentru înființarea școlii de stat. Redacția „Foi Pop.“) Dl părinte zice apoi: Învățătorul Dămian mi-a zis, că nu a votat și să protestez eu, dar după ce nu cinstea mea a fost în joc, pe voie nu i-am făcut, iar D-Sa încă nu a protestat. Roata s'a învârtit însă altcum după aceea și pe locul respectiv — unde era să se ridice școala de stat — astăzi este cancelaria și locuința notarială.“

Acestea sunt punctele mai de căpetenie, pe cari ni le-a scris dl părinte Deac în acea scrisoare, pe care nu am publicat-o îndată, ci am cerut să ne scrie: *Cum stă școala de prezent?* Doar asta e în urma urmei lucrul de căpetenie, ca să se știe: s'a pierdut sau e salvată școala românească, respective ce s'a făcut sau se face în aceasta privință?

Intr'aceia am primit o altă scrisoare dela dl învățător Ioan Dămian, care însă nu lămurește nimic în cauză, ci din cele scrise se vede, că are ce are cu dl părinte, ceea ce pe noi nu ne impoartă. De aceea n'am publicat nimic din ea.

Ca răspuns la întrebarea noastră adresată dlui părinte Deacu a sosit acum o a doua scrisoare. Și nu ne putem din destul mira, că nici din aceasta nu putem scoate apriat: Cum stă adică școala din Roșia? I-se asigură existența sau ba? Ce fac forurile competente din comună și cele superioare? Doar e vorba de o comună mai de seamă de lângă Blaj! Dl părinte, e drept, că amintește de unele încercări pentru salvarea școlii în anul 1908. Aceste încercări n'au izbutit. Ba se pomenește acum și de unele procese pentru scoaterea salariului (inv. Blaga). Dar nu ni se spune: dacă *de prezent* se încearcă ceva pentru asigurarea existenței școlii? — Se vede deci, că e ură și neinteres între conducătorii școlii. Vreau să se scape unul pe altul, ceea ce e foarte trist.

Ucigașii lui Achim, fostul deputat al țaranilor, n'au scăpat încă. Se știe, că cei doi frați ucigași, nemeșii Zsilinsky, au fost achitați de curtea cu jurați din Bichș-Ciaba, cu toate că s'a dovedit, că Achim a fost împușcat pe la spate. Curtea de Casație (Curia) din Budapesta a cassat (șters) aceasta hotărâre și a poruncit să se facă o pertractare nouă la altă curte cu jurați.

Furtună mare a fost săptămâna trecută pe marea de Nord (între Danemarca, Germania și Anglia; lângă marea aceasta se află și porturile Bremen și Hamburg, de unde pleacă cei mai mulți la America). S'au prăpădit multe vapoare și mulți oameni. Furtuna a bătuit și pe uscat, mai ales în Anglia și Danemarca, unde a fost însoțită și de grindină (piatră).

Hoți prinși. Sunt o samă de hoți, cari fură numai în trenuri. Poliția a prins săptămâna trecută trei paseri de-acestea: unul Constantinescu din București, altul Georgescu din Ploiești și al treilea Teszler Zoltan din Ictandul mare. Ei furau mai ales pornind din stațiunile Teiuș și Copsa-mare.

Crăjme închise, Pentru comunele *Jina* și *Ludoș* (românești) și *Dobârca* (românească-săsească) din comitatul Sibiului, pretura Mercurii a hotărât din oficiu închiderea crăjmilor în zilele de Duminică și sărbători românești. Hotărârea aceasta dovedește dragostea părintească a celor din deasupra frunții din aceste sate, ca să prefrunța preturii. Acum trebuie să se gândească Duminică petreceri nobile pentru oameni prin conferențe, cetiri ș. a.

Schimbare de garnizoană în Transilvania. E știut, că în fiecare an se fac schimbări de garnizoană, adică regimente întregi sau și numai batalioane sau companii schimbă locul, unde au stat. La corpul al 12-lea de armată din Transilvania se vor face în Martie 1912 următoarele schimbări: batalionul întâu al regimentului 64 va veni dela Abrud la Orăștie, iar al patrilea va pleca dela Orăștie la Abrud. Compania a cincia dela al doisprezecelea batalion de pioneri din Alba-Iulia va merge la Pola (lângă Marea Adriatică). Schimbările acestea de garnizoană sunt bune, căci feciorii văd lumea.

Un bătrân omorât de un berbec. Un bătrân, anume Stan Țancu din Străinii-Dobreni (județul Ilfov) se găsea săptămâna trecută la câmp cu oile. Timpul era frumos și cald, așa că moșul, care avea o vârstă de 104 ani, începuse să moștească. Un berbec bătaios, crezând că vrea să se ia la bătaie în capete cu el, s'a repezit asupra moșului și i-a dat în cap două lovituri. Bietul bătrân a fost găsit mort.

Un paiangin ucigaș. În țara Chile (Șile) din America-de-mează trăiește un paiangin numit latroductes, care are numai o lungime de un centimetru și jumătate, dar e foarte veninos. Patru până'n cinci mușcături de-ale acestui paiangin omoară un cal. Două mușcături omoară un om. Când mușcă un alt paiangen veninos (nu sunt toți paiangenii veninoși), se umflă locul mușcat. Când mușcă însă latroductes, locul mușcat nu se umflă, ci se îmbolnăvește corpul întreg. Cel mușcat tremură ca de friguri, înnebunește, corpul i-se umflă, de pare că-i de aluat, sudoarea e cleioasă și după câteva ciasuri moare.

Boicotul. Vorba aceasta se aude de câțiva ani adeseori. Când a anexat (și-a alipit) Austria Bosnia și Herțegovina, Turcii au început să boicoteze mărfurile trimise de Negustorii din Austro-Ungaria în Turcia, adică nu mai lăsau să le descarcă din vapoare, nici din trenuri, nimeni nu mai cumpără marfa austriacă. De unde vine însă vorba *boicotare*? Iată povestea ei. Irlandezii, cari se țin de Anglia, erau foarte asupriți de Englezi, cari pusese ră mâna pe o mulțime de moșii irlandeze și iobăgiseră pe țararii din Irlanda. Adecă cum s'a întâmplat și la noi cu alți străini, cari ne-au furat pământul nostru românesc. Țararii de pe moșia unui Englez cu numele Boycott nu mai vrură să lucreze pe moșia lui. Nici alți lucrători din alte părți ale Irlandei nu voiau să-i lucreze, tot așa meseriașii. Nu se găsea nici un negustor irlandez, care să-i vândă ceva, așa că Boycott rămăsese cu moșia nelucrată, ba era să moară și de foame. De aceea a trebuit apoi să plece dintre Irlandezi. Lupta contra străinului purtată în felul acesta se numește boicotare. Ea e foarte potrivită pentru un popor asuprit contra celorce-l asupresc și batjocoresc.

Din isprăvile bandei lui Budac. Bieții jandarmi din comitatul Făgărașului, după ce de luni de zile nu mai au odihnă din cauza goanei după ceata de tâlhari a lui Budac, se mai văd și batjocoriți de aceștia. Jandarmii din Arpașul-de-jos, oameni gospodari precum se vede, țineau în curtea cazarmii lor și un porc pentru îngrășat. Intr'o bună dimineață se pomenește cu porcu că'n palmă. Cineva li-l șterpelise, fără să-i aștepte inatul. În ziua următoare jandarmii găseseră însă o bucată de carne de porc atârnată de un perete al cazarmei, împreună cu o hârtie, pe care era scris: „Gustați și d-voastră din carnea de porc. Și în loc de-a mai umbla după noi, păziți-vă mai bine porcii“. — Era o nouă ispravă a lui Budac!

Declarațiune. Onorată redacție! Publicându-se în Nr. 31 al prețuitului D-voastră jurnal „Foaia Poporului“, sub titlu „Un învățător român ca prigonitor al tricolorului“, o informație greșită și somând pe autor în Nr. 41 ca să se declare, — ca interesat în cauză scrisul vin prin aceasta a da următoarea declarațiune, pe care vă rog să binevoiți a o publica în numărul proximal jurnalului D-voastră.

Subscrisul am fost informat greșit, că dl învățător Nicolae Dragomir ar fi perzecat tricolorul nostru. Cine m'au informat pe mine despre aceasta au fost două persoane demne de crezământ, cari însă au fost duși în eroare de jandarmi, cari au voit numai să-și facă haz de noi ca la urmă să poată râde.

Spre orientarea publicului interesat aduc aceasta la cunoștință și retrăgându-mi cele afirmate în Nrul de sus declar că dl învățător e nevinovat de cele publicate.

Vă rog deci binevoiți a da loc acestei declarațiuni, cu atât mai vârtos că D-voastră a-ți și cerut aceasta în Nr. 41. Saschiz, la 3 Noemvrie 1911. Cu toată stima Nicolae Fleșeriu, măiestru măsur.

Nota Redacției. Am dat loc declarației de mai sus, pe lângă observarea că atât autorul ei, cât și toți aceia, cari ne trimit ceva spre publicare, *să-și însemneze bine cele spuse de noi în Nota Redacției din Nr. 41.* La din contră îi vom trata cu totul altcum pe aceia, cari nu ne-ar scrie vr'o dată *curatul adevăr și bazați pe dovezi, ce nu se pot răsturna.* Altădată i-ar umbla cu totul altcum și autorului declarației de sus.

Foc stâns cu vin. În orașul Sonora din California (Statele-Unite din America-de-Nord) casele sunt mai toate de lemn. Ape curgătoare nu sunt, nici izvoare, așa că apa o aduce de departe în niște rezervoarii (cazane) uriașe, făcute de fer și ciment. Îscându-se un foc mare, apa s'a isprăvit curând, așa că orașul întreg era amenințat să cadă pradă flăcărilor. Unui ofițer de pompieri îi veni ideea, să încerce să stângă focul cu vin. În oraș sunt adică rezervoarii mari, în cari locuitorii, proprietarii de vie, turnaseră mustul să fearbă. Ei vârâră furtunul (mațul) dela pompe în rezervoarele cu must și focul fu stâns în curând. Vierii noștri știu, că la ferberea mustului se formează niște gazuri (aier) înăbușitoare, cari stâng de pildă lumânarea, cu care întri într'o pivniță închisă, în care ferbe mustul. Gazurile acestea au stâns în curând și focul. Astfel, locuitorii din Sonora și-au scăpat casele de foc, dar au scăpat și de vin pe anul acesta.

Unde sunt cei mai mulți oameni bătrâni? Oficiul de igienă (direcția, care se îngrijește de sănătatea publică) din Berlin publică o statistică despre numărul oamenilor trecuți de 100 de ani în Europa. După statistica aceasta, Bulgaria are 3883 oameni trecuți de o sută de ani, România 1074, Sârbia 573, Spania 410, Franța 213, Italia 197, Austro-Ungaria 113, Anglia 92, Rusia 89, Germania 76, Norvegia 23, Suedia 10, Belgia 5, Danemarca 2.

Isprăvile beției. În Germania sunt patru sute de mii de oameni bolnavi din cauza, că sunt beutori. În fiecare an ajung în închisori 150 până la 200 mii de oameni pentru fapte rele săvârșite la beție.

Un șarpe în stomacul unei femei. A trecut un an, decând o femeie din Slobozia (România) a beut la câmp apă dintr'o oală descoperită, în care intrase un puț de șarpe. Ea a simțit, că înghite ceva, dar a crezut, că e vre-o rămă. Într'aceea șarpele a crescut tot mai mare, căci se hrănea bine în stomacul (rânza) și în intestinele (mațele) femeii. Dar și foalele femeii se umflă tot mai tare, iar ea începuse să aibă dureri mari. Ducându-se la dl Dr. Bianu (Ardelean de-ai noștri) din Buzău, acesta a constatat, că femeia are un șarpe înăuntru și a trimis-o la București, ca să o opereze (să o taie) și să-i scoată șarpele.

Moartea îngrozitoare a unui tăciunar. În satul Tök (comitatul Pestei) îl apucase pe un om nebunia de-a vede a casele consătenilor săi arzând. Azi a dat foc la o casă, mâne la alta și tot așa în mai multe rânduri, fără să poată fi prins. Bieții săteni au pus păzitori, cari pândiau ziua și noaptea. Într'o noapte l-au prins și au tăbărit asupra lui cu furci de fer. Criminalul le-a scăpat însă și a fugit în casa lui, unde s'a încuiat. Lumea a început atunci să-i dărâme casa. Îngrozit, și-a aprins casa și a ars împreună cu ea.

La beție, omul își perde rușinea. Săptămâna trecută trecea o femeie îmbrăcată numai în iie pe Strada Turnului din Sibiu. O mulțime de gură-cască se luă după ea, strigând și batjocorindu-o. Un polițist o duse la poliție, unde văzură, că e beată tun, așa că nu putea spune nici unde a beut. Numai după ce a tras un somn, a putut spune, că o cheamă Cati Klösz și că e din Urmeș.

Prostia. Cât de proști sunt țărani italieni, mai ales în partea de mează, dovedește și întâmplarea următoare. În comuna Segni s'a constatat microbul holerii la câțiva oameni. Ca să nu se molipsească și alții, cei cu microbul au fost izolați adecă deshiliniți astfel, ca să nu vină în atingere cu nimeni. Mulțimea proastă au năvălit atunci asupra primăriei, bătându pe străji și dete foc casei comunale, care a ars de tot. Apoi au luat pe cei izolați acasă. Urmarea a fost, că holera s'a răspândit în curând în tot satul, omorând o mulțime de oameni.

Din isprăvile Țiganilor corturari. O laie de Țigani a intrat noaptea în curtea crâjmei din Moczfapuszta lângă Alba Regală (Székesfehérvár, în partea apuseană a Ungariei), unde a început să prade. Trezindu-se crâjmarul, a eșit în curte. Un Țigan l-a lovit cu un topor în cap, culcându-l mort la pământ. Crâjmăreasa a sărit pe fereastră din dos și a strigat vecinii. Până să vie în ajutor, Țiganii o șterseră.

ECONOMIE

Al treilea congres al meseriașilor sași

(Urmare și fine.)

Reuniunea meseriașilor din *Cohalm* e locul de întrunire al Sașilor din acest orașel.

În *Reghinul săsesc* meseriașii sași au deja 23 motoare electrice (mașini de lucru mănate cu electricitate).

În *Sighișoara* s'a ținut în anul 1909 un curs pentru tâmplari (măsari), la care au luat parte 15 *măestri* (nu calfe!), iar în 1910 un curs pentru croitori cu 20 *măestri*. Reuniunea a mijlocit prin camera de industrie să mai circule (umblă) un tren pe liania Sighișoara—Odorheiul săcuiesc. Pentru biblioteca reuniunii s'au votat 100 cor., pentru un internat al învățăceilor 500 cor.

În *Codlea* s'a hotărât înființarea unei școli pentru cei 80 de învățăcei.

După ce și-au isprăvit raportorii rapoartele lor, s'au vorbit despre proiectul de statute pentru o *federală* (împreunare) a tuturor reuniunilor săsești de meserii.

Federala e împărțită în reuniuni locale. Scopul ei e ridicarea și înaintarea meseriilor și a comerțului. Membri ordinari plătesc pe an 6 cor., cei ajutători 3 cor. Plata se face la cassa reuniunii locale. Din banii aceștia, a treia parte se trimite la cassa centrală a federalei, iar celelalte două treimi rămân pentru reuniunea locală. Membri au drept să ceară sprijinul de câteori e vorba de interesele lor ca meseriași, să capete gratuit (pe nimic) gazeta federalei și să li se răspundă gratuit, de câte ori întreabă de sfat, fie în trebi de ale meseriei, fie în procese. Afacerile sunt îngrijite de adunările generale, de administrația centrală și de consiliile locale. În fruntea federalei e consiliul central compus din 20 membri aleși pe șase ani. Secretarul general va fi ales pe viață, îndată ce federala va avea destule mijloace bănești.

Pentruca federala să aibă destule mijloace pentru ajungerea scopului, căci numai taxele de membri n'ar fi de ajuns, se va înființa sau o *bancă proprie a federalei* sau apoi una din băncile săsești să primească a se pune în serviciul federalei, al cărei sprijin are să fie dându-i o parte mare din venitul curat. Banca aceasta va da meseriașilor împrumuturi, fie cu giranți, fie pe marfa ce o au, va ajuta meseriași să-și deschidă ateliere, va încasa banii, pe cari au să-i ceară meseriașii pentru marfă dată și neplătită ș. a. Federala să aibă și o *gazetă proprie* a ei.

După-ce s'a cetit proiectele de statute, a urmat o dezbateră amănunțită. La urmă s'a hotărât, ca fiecare reuniune să se ocupe cu deamăruntul de acest proiect, să-și facă observările sale și să aleagă doi sau trei delegați, cari se vor întâlni apoi toți împreună formând consiliul pregătitor. Acesta va veni apoi cu o propunere la adunarea generală viitoare a federalei.

A urmat apoi o conferință a fabricantului Wachsmann din Sibiu despre *înaintarea și sprijinirea meseriilor*. Conferențiarul arată, cum bărbații de frunte ai Sașilor se interesează foarte mult de meseriași. *Sparcassa* din Sibiu a dat din 1886 până acum 250 mii de coroane pentru înaintarea meseriilor la Sași înființând acum de curând și o fundațiune de 100 mii de coroane tot pentru meseriași. *Bodenkredit-*

anstalt (altă bancă săsească din Sibiu) a dat până acum 40 de mii de coroane, *Vorschussverein* 35 mii de coroane. Tot așa dau și celelalte bănci săsești din Brașov, Sighișoara, Bistrița, Mediaș, Sebeșul săsesc, Reghinul săsesc ș. a. Au apoi multe fundațiuni, din cari nu se ajută numai învățăcei, ci mai ales și măestri, cari vor să-și înmulțească cunoștințele în străinătate. Cu toate acestea conferențiarul se plânge, că meseriile nu înaintază la Sași așa cum ar trebui. Pricini sunt două: meseriașii sași nu sunt destul de *naționaliști* (primesc și învățăcei *români!*) și mulți dintre ei cheltuiesc pentru *lux* (fudulie). De aceea le recomandă să fie naționaliști în toate afacerile lor și să fie cât se poate de cruțători.

Un alt membru a ținut o conferință despre cauzele, cari produc lipsa de învățăcei. El cere între altele și *școli speciale* (anume) pentru învățăcei. Altul se plânge de obiceiul rău al unor părinți meseriași, cari nu-și învață cel puțin pe unul dintre copii tot meseria lor. Toți au arătat, că un meseriaș harnic e cu mult mai liber și poate trăi mai bine decât așa numiții domni. Un membru a cerut, ca profesorii, preoții, medicii să-și dea copiii la negoț și meserii în număr mai mare decum se face acum. Dl Dr. Lickeli din Sibiu cere, ca părinții să nu se îmbulzească cu copii tot la gimnazii, ci să-i dea în școli, care să-i pregătească pentru negoț și meserii. Unul a spus, foarte cuminte, că greșesc ceice cred, că la meserii să se dea copiii proști. Din contră, un meseriaș bun trebuie să aibă mai multă pricepere decât un funcționar (slujbaș) de pildă.

După cum se vede, Sașii lucrează cu multă pricepere și cu o stăruință de fer pentruca să-și păstreze locul câștigat în meserii. Mai vedem la ei și o unire mare, vorbă puțină și ispravă multă. Măestri lor nu se cred așa de învățați în meserie, încât să creadă, că nu mai are lipsă de învățătură, căci îi vedem luând parte la tot felul de cursuri. Învățăceii și-i trimit regulat la școlile de învățăcei și se îngrijesc, ca acolo să și învețe ceva, nu să rămână ani de zile în clasa pregătitoare. Reuniunile de meseriași au pretutindeni casele lor proprii sau sunt pe cale de-a și-le clădi. Au biblioteci cu cărți, reviste și gazete. Cărturarii sași le țin mereu conferințe. Meseriile sunt la ei în mare cinste, așa că preoți, învățători, doctori și funcționari își dau copiii la meserii. Cărturarii lor sunt mereu printre meseriași, dându-le sfaturi, iar băncile le dau ajutoare de sute de mii de coroane.

Sașii ni-au fost și vor rămâne încă multă vreme dascăli noștri în privința meseriilor, și anume dascăli cu atât mai buni, că ceea ce fac, fac din puterea lor proprie, nu ca cei maghiari, cari sunt un fel de mi-logiți ai statului. Dela Sași să învățăm deci cât mai mult!

Știri economice.

Recolta în România. După datele publicate de ministerul de agricultură din București, recolta *grâului* a dat 33 milioane hectolitri, *cucuruzul* (porumbul) 40 milioane de hectolitri, dintre cari 24—25 milioane vor fi vândute afară de țară. *Cucuruzul e scump anul acesta*, de aceea cultivătorii acestei plante vor lua bani frumoși vânzându-l.

In contra întemeierii de bănci nouă.
„Asociațiunea regnicolară (din toată țara) a institutelor de bani“ vrea să pornească o agitație împotriva întemeierii de bănci nouă, căci avem destule în țară. E vorba mai ales de băncile mici pe acțiuni din orașele și sate. In comune de acestea trebuie înființate bănci populare Raiffeisen și alte tovarășii țărănești, cari sunt pentru ajutor și înaintare economică, nu bănci mici pe acțiuni, cari sunt mai mult pentru câștigul acționarilor.

Ultime știri.

Alegerea dela Vinț. *Martī s'a început, înaintea Curiei din Budapesta, pertractarea din urmă în cauza alegerii de deputat a dlui Dr. Iuliu Maniu la Vințul de jos. Pertractarea va ținea vr'o 4 zile. Din partea Românilor sunt apărători Dr. Ioan Erdeli, Dr. Szabo și Dr. Romul Boila. Petiția Ungurilor o apără Dr. Gabor Illés. La pertractare ia parte lume multă, între cari mulți români. Dl Maniu nu e de față, dar în schimb jidovul Mayer nu lipsește. Intre altele se cetesc mărturisirile unei unguroaice din Vinț. Ea nu se poate din destul mira, cum de Mayer, în urma unei alegeri atât de nedrepte, nu se știe să calce peste pragul parlamentului. Auzind Mayer aceste mărturisiri, părăsește sala.*

Românii au cele mai bune speranțe. Se poate, că Curia va declara deadreptul pe dl Maniu de deputat. Dar trebuie să fim pregătiți și la aceea, că se va nimici alegerea făcută, ordonându-se o alegere nouă. La încheierea foii pertractarea decurge.

Cărți și reviste.

A apărut: „Spre prăpastie“, de Roman R. Ciorogariu. Articoli reproduși din „Tribuna“. Arad, Tipografia „Tribuna“. Prețul 50 bani.

Calendar pe anul visect dela Hristos 1912. Editura și tiparul tipografiei diecezane gr.-or. din Arad. Prețul 30 bani. Calendar bogat, material bine ales și îngrijit.

A apărut nr. 2, an. IV din excelenta „Revista politică și literară“, ce apare la Blaj sub conducerea dlui Aurel Ciato și cu colaborarea celor mai distinși scriitori. Conținutul bogat și variat al acestui număr e următorul:

Aurel Ciato: Post festa. — Em. Grigoro-vitza: Elemente românești în limba Sașilor din Transilvania. — Dr. Casiu Maniu: Cum are să fie un centru cultural românesc. — Simion Gogan: Presimțirea (nuvelă). — Dr. Ștefan Pop: Din trecutul cultural-politic al Bănătuului. — Henric Stahl: Călătoria în lună a unui Român (fragment). — Oct. Lupeanu: Cântarea mea (poezie). — Dr. Franz Oppenheimer: Statul, trad. de Iunior. — Gavril Todica: Arcuri. — P. Papazissu: Serenadă (poezie). — T.: La școală (nuvelă). — Dr. V. Hâncu: Despre aer și condițiunile igienice a unei camere de locuit. — Note politice. — Informațiuni. — Redacțional. — Ilustrațiuni.

Revista aceasta se poate procura la Blaj (Balázsfalva) pentru prețul de 12 cor. la an; pentru învățători și preoți: 8 cor.; în România 15 cor.

A apărut

Călinarul Poporului pe 1912.

Anul acesta dovedește și mai mult ca în trecut, că „Călinarul Poporului“ este cel mai bun, cel mai bogat, cel mai frumos și cel mai bine îngrijit dintre toate călindarele noastre. Preste 50 de icoane alese și frumoase, de-ale bărbaților noștri fruntași, porturi, icoane dela serbările jubilarie ale Asociațiunii, împodobesc paginile lui. O icoană mare, colorată, care poate fi podoaba oricărei case românești, ne arată pe toți președinții, cari au fost în fruntea Asociațiunii noastre. Mai cuprinde Călinarul nostru două icoane, de cari nu s'au mai văzut la noi: porturi românești, de bărbat și femeie, de pe la anul 1650. Sunt după niște fotografii anume făcute de pe o carte tipărită acum 250 de ani.

Ce privește celalalt cuprins al lui, am avut grije să facem din Călinarul Poporului o carte de folos, pe care oricine să o păstreze cu drag și după ce i-a trecut anul. Văzând spre marea noastră bucurie, că poporul nostru nu se mai mulțumește cu un călinar sec de câteva pagini, am dat o bogată materie pentru învățatură și petrecere.

In anul acesta, pe lângă partea calendaristică obișnuită, am refăcut partea despre postă și telegraf astfel, încât oricine să se poată lumina numai decât, când are trebuință de sfat în privința aceasta.

Lista târgurilor încă am îndreptat-o astfel, încât oricine poate găsi numai decât târgurile de cari se interesează. Sunt făcute atât după luni, cât și după comune. (Târgurile după comune poartă și însemnarea târgurilor de vite cornute, de oi, de porci și de cai, cum n'au mai fost până acum.

Poezii frumoase de domnii O. Goga (Doina), I. U. Soricu (Doina), V. Eftimiu (Traian și Decebal), o mulțime de poezii populare, glume, sfaturi, pilde, cugetări, vorbe înțelepte împetrișează paginile. Frumoasă e poezia *La hără* de colaboratoarea noastră, doamna *Maria din Ocna*, precum și *Cântecul Țăranului*. Dăm și o anecdotă nouă de T. Speranță.

Istoria unui pocăit de părintele I. Agârbiceanu va lumina pe mulți despre prefăcătoria așa numiților pocăiți, acești lăpădați de legea noastră strămoșească. Dintre bucăți mai amintim: *Asociațiunea, Președinții Asociațiunii*, biografia d-lor *Cosma, Andreiu Bârseanu, Vasile Suci, Aurel Vlaicu, Dr. Iuliu Maniu, Iacob Murășan* (cu fotografiile lor), o povestire frumoasă *Voia Domnului* de Mihail Sadoveanu, *Otrava beuturii, Școala de industrie din Sibiu* cu mai multe chipuri.

O bucurie și folos mare va pricinui cetitorilor călinarului *Advocatul popular*, în care dăm pe aproape 14 pagini sfaturi amănunțite

despre moșteniri și testamente

(Averea câștigată în tovarășie, Comunitatea averii, Zestrea, Dreptul de moștenire, Dreptul de moștenire al femeii, Desmoștenirea, Testamentul, Testamentul scris, Testamentul cu graiu viu, Revocarea (nimicirea) testamentului, Impărțeala, Primirea moștenirii).

O poveste frumoasă despre *Istoria neamului omenesc* urmează unui articol plin de sfaturi despre *Apărarea pomilor de omizi*.

Și'n anul acesta *Răvașul nostru* dă pe 34 pagini întreaga istorie culturală, politică și economică a neamului nostru în anul trecut, fără de-a uita de întâmplările mai însemnate din străinătate.

Dl *Petrea Dascălul* dă versuri drăguțe pentru icoanele de porturi românești cuprinse în Călinar. La sfârșitul Călinarului dl *Petru O. Orlășanu* își face *Răvașul său în versuri*.

Mulți s'au adunat anul acesta, ca să dea un adevărat Călinar al Poporului. Cetiți-l și vă veți convinge!

Călinarul e mult mai mare ca anul trecut. Cuprinde numai literatură de citit preste 200 de pagini, iar cu celelalte publicațiuni se urcă la 350 de pagini. Prețul lui este însă tot cel vechiu, de **20 cr. (40 bani)** exemplarul, iar 5 bani pentru porto postal.

Cine comandă cel puțin 20 exemplare și le plătește înainte cu câte 20 cruceri bucata, mai capătă două călindare pe deasupra și se trimit toate acasă plătite de postă.

Acei care cumpără 25—50 exemplare le capătă cu 14 cr. (28 bani), dela 50 bucăți în sus cu 12 cr. (24 bani) unul, dar trebuie să plătească și poșta la primire.

Banii trebuiesc trimiși totdeauna înainte de aceia, cari voesc să capete călindare cu aceste prețuri atât de ieftine. Numai comande dela 30 exemplare în sus se trimit și cu rambursă, adică să se plătească la scoaterea dela postă. Mai puțin de 30 exemplare nu se pot trimite neplătite înainte, din cauză că atunci vine prea scumpă poșta. — Călindare nevândute se primesc înapoi până la 15 Februarie n. 1912. Dar trebuiesc trimise plătite de postă, care nu se poate detrage din preț.

Toți aceia, cari voesc a vinde călindare să se adreseze la administrația „Foi Poporului“. La acei revânzători, cari sunt oameni de încredere, dăm călindare și ca să le plătească după ce le vor vinde, numai cât atunci nu e rabatul chiar așa de mare. Pe lângă plățirea după vânzare, dăm călinarul: cu 14 cr. acelora cari comandă dela 50 bucăți în sus, iar cu 15 cr. acelora cari comandă mai puține de 50 bucăți. Ei au însă a plăti și poșta, fiindcă pachetul se trimite neplătit.

Poșta Redacției.

Liget. Serie mai descurept, apoi vom vedea. Epistola trimisă e atât de incurcat scrisă, încât nu putem a o ceti aproape de loc.

Ioan Pleșia, Rusia. Pentru restul banilor v'am trimis 3 călindare, la fiecare câte un esemplar, precum și alte 10 cărți.

Eremie Cucean în B. Ți-am trimis în săptămâna trecută epistolă și cartea dorită.

Panc. Călinarul s'a trimis, dimpreună cu un seurt răspuns.

Nicolae Roșca. Cele 3 călindare s'au trimis.

I. C. Beiuș. Pentru orice răspuns trebuie alăturată marca. Credem că e destul, că noi facem epistole gratuit. Să mai plătim și poșta? Iar odată afacerea rezolvată, nu mai putem purta evidență, că eventual cineva achită portul ulterior sau ba?

Redactor resp.: Nicolae Bratu.
Editura și tiparul „Tipografia Poporului“.

Loc deschis.

Greutate la piept și bătaie de inimă se întâmplă nu arare ori în urma scaunului neregulat. O jumătate pahar de vin de apă amară naturală **Franz Josef**, luată zilnic, influențează foarte liniștitor asupra corpului: »Apa Franz Josef — scrie renumitul medic de nervi vienez prof. de Krafft-Ebing — se poate folosi cu izbândă, de oarece succesul dorit urmează de obicei după câteva ciasuri. — Se capătă de vânzare în apotece și prăvălii de ape minerale.

Szám 2401/1911

355 1-1

Versenyfárgyalási hirdetés.

A **nagyszabeni-poplakai** 10.44 kilométer hosszú vicinális utra 1912. évben szükségessé 209 drb. 2 m³. és prizma kavics szállításának biztossítása véget zárt ajánlati verseny tárgyalást hirdetek, mely **folyé évi november hó 22-én d. e. 10 órakor** alólírott irodájában fog az ajánlottak jelenlétében megtartatni.

Felhivatnak ennél fogva vállalkozni óhajtók, hogy kellően felszerelt zárt ajánlataikat a fent jelölt időpontig annál inkább igyekezzenek beadni, mivel elkésve vagy távirati uton érkezett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A szállítandó kavics fentjelzett uton 2 m. 3-as prizmákban 50—50 méter távolságra 1912. évi szeptember hó 30-ig helyezendő el.

A vállalat odaitélése az árlejtés napjától számított 15 napon belül fog megtörténni és az ajánlattevők ajánlataikkal ez időpontig kötelezettségben maradnak.

A beérkezett ajánlatok közt az ajánlott árra való tekintet nélkül a szabadon választás joga fentartatik.

Az ajánlat árösszegeinek 5%-a készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban az ajánlathoz csatolandó.

A szállítási szerződési minta és a részletes feltételek alólírott nál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagyszabeni, 1911. évi október hó 26-án.

A járási főszolgabíró:

Hann.

P. T.

În cercurile cele mai largi s'a exprimat dorința, pentru combaterea scumpetei generale ce se mărește zilnic, ca **Insoțirea de consum a aplicațiilor căilor ferate**, care până acum a servit exclusiv numai interesele aplicațiilor căilor ferate, să se facă accesibilă și pentru alți funcționari publici și privați, profesori și alți salariați, ca pe cari îi privește în primul rând scumpirea zilnică a mijloacelor de trai.

Insoțirea de consum a aplicațiilor căilor ferate, aprefiind dorința aceasta generală, a horărit largirea cercului său de activitate și de comerț, și în scopul acesta, publică

APEL

pentru înscrierea de membrii.

Membrii al insoțiri de consum poate fi oricine, cine semnează cel puțin o cuotă în valoarea nominală de C. 20.— Plătirea cuotei se face deodată, sau cel mult în două rate lunare. După fiecare altă cuotă cumpărată, Insoțirea de consum plătește 5% interese, și dă membrilor săi dividendă din venitul curat în raportul cumpărărilor făcute.

La înscriere sunt a se plăti Cor. 2.— taxă de înscriere.

Cumpărările se fac cu bani. Credit se dă numai până la 75%, a valorii cuotelor plătite. Creditul acordat trebuie achitat lunar.

Insoțirea de consum se va sili întotdeauna să prevadă membrii săi numai cu mărfuri de prima calitate și după natura mărfurilor **sub prețurile pieței locale.**

Insoțirea de consum a aplicațiilor căilor ferate

Vasutasok fogyasztási szövetehez.
Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 7-9.

De vânzare

este o casă constătoare din 2 odăi și culină, 2 pivniță, grajd, cură și grădină. Casa se află în Sibiu, Freundschafgasse Nr 21. Informații se dau la Administrația »Foi Poporului.«

69 31—

KALODONT

PASTĂ DE DINȚI ȘI APĂ DE GURĂ

de vânzare la:

PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

„FOAIA POPORULUI“

este

cea mai veche, mai bună și mai ieftină foaie pentru poporul nostru.

Cuprinsul ei, foarte bogat și variat, este anume întocmit pentru trebuințele țaranului român.

Numeri de probă se trimit la cerere ori-cui gratis.

Abonarea se poate face cu începutul fie-cărei luni și costă:

Pe un an întreg 4 cor. 40 bani

Pe o jumătate de an 2 „ 20 „

Pentru țările străine 11 „ anual

(după cum stă scris și în fruntea foii).

De acum până la 1 Iulie 1912 3 coroane.

De acum până la 31 Decembrie 1912 5 coroane.

Iar de acum până la Anul-nou căl. vechiu costă 80 bani.

Lățiți deci „Foaia Poporului“ preste tot locul, ca astfel să o putem face și mai bună!

Nr. 1200/1911.

352 1-2

Publicațiune.

Se publică din partea subserisei primării comunale, că comuna **Strugari** dă în arândă, prin licitațiune publică, **joagărul din Tomnatec**. Licitațiunea să va ținea în 19 Noemvrie 1911, la 8 oare înainte de amezai, în cancelaria notarială din loc.

Prețul strigărei 600 coroane. Vadiu 10%. Oferte închise să pot da până la începerea licitațiunei.

Condițiunile mai deaproape să pot vedea în cancelaria notarială din loc în oarele oficioase.

Strugari, la 2 Noemvrie 1911.

Primăria comunală.

Daniil Petrașcu,
notar.

George Vlad,
primar.

ANUNȚ.

În o comună mare se află o moară de apă de arândat momentan. Deslușiri detaliate în cancelaria advocațială **Dr. Lenárt**, Sibiu, strada Pintenului Nr. 2 dela 11—12 a. m.

Dela primăria comunei Nucet

Nr. 1223—1910

358 1-2

Publicațiune.

Comuna **Nucet**, comitatul Szeben, dă în întreprindere prin licitațiune minuendă, ce se va ținea în 30 Noemvrie n. 1911, la 2 oare p. m., **edificarea cârcămei comenale.**

Prețul strigării 8603 cor. 60 fill.

Condițiunile mai deaproape să pot vedea în oarele oficioase în cancelaria comunală. Nucet, în 14 Noemvrie 1911.

Steva Simion
primar.

Octavian Fruma
notar.

De pășunat

sunt 650 de jugăre catastrale, pentru lunile de iarnă, din Noemvrie până la 1 Martie.

A se adresa la: **Johann Femmig**, Noul sășesc (Neudorf) Nr. 26 lângă Sibiu. 358 1-2

O casă

constătoare din mai multe odăi, grădină mare și apă trecătoare prin grădină, bună și pentru scaldă — e de vânzare. A întreba la: **Toma Banca**, Sibiu, Schlachthaus Nr. 22. 354 1-3

Un mașinist

care poate să lucreze întru toate independent, precum și

un culegător-tipograf

versat în lucrări de accidentă, se primește la

Tipografia Poporului în Sibiu.

Tot aci se primește și un învățcel.

Târgurile de țară.

(Ziua târgurilor e după calendarul vechiu).

5 Noemvrie: Macău.

6 Noemvrie: Apoldul mare, Frata ung., Harocherec, Kecskemét, Vințul de sus.

7 Noemvrie: Capolnaș, Ibașfalău.

8 Noemvrie: Goroslăul de pe Someș, Lipova.

9 Noemvrie: Bistrița, Jimborul mare.

12 Noemvrie: Chisdu, Detta (Timiș), Ghialacuta, Gherghio-Ditru, Görösön, Huedin, Vințul de jos, Cuciu.

13 Noemvrie: Chichinda mare, Seghedin.

14 Noemvrie: Beclean, Cason.

16 Noemvrie: Komárom, Olafalău-mare.

17 Noemvrie: Mediaș, Sic.

18 Noemvrie: Zabola.

19 Noemvrie: Chibed.

20 Noemvrie: Chișineu, Soborșin.

21 Noemvrie: Canija mare, Hejessfalva.

Prețul bucatelor

În Sibiu la 14 Noemvrie st. n.:

Grâu	Cor. 16,40 până 18,—	de hectolitru
Săcură	18,—	14,—
Orz	10,—	11,—
Ovă	5,40	6,60
Cucuruz	9,—	11,—
Cartofi	3,—	3,60
Fasole	18,—	19,—
Făină Nr. 3	36,60	36,60 la 100 chilo
„ 4	35,80	35,80
„ 5	34,60	34,60
Blăniță	170,—	176,—
Unsoare de porc	180,—	184,—
Său brut	50,—	60,—
Său de lumini	84,—	86,—
Său de lumini topit	100,—	100,—
Săpun	55,—	5,—
Fân	4,—	6,40
Lemne de foc neplutite	8,70	9,— la met. cub
„ „ plutite	6,50	7,—
Spirt rafinat	2,20	— la litru
Spirt ordinar	2,30	—
Carne de vită pentru supă	1,40 până 2,—	la chilo
„ „ friptură	1,80	2,—
„ „ vișel	1,20	1,80
„ „ porc	1,48	2,—
Ovă, 10 bucăți	—,67	—,80
Un pățrar de miel	—	—
Carne de cal	—,80	1,20

În Budapesta în 15 Noemvrie st. n.:

Grâu de Tisa 78 chilo	Cor. 11,47 până 11,62	la 50 chilo
„ „ 79	11,57	11,72
„ „ 80	11,62	11,80
Săcură	9,87	9,87
Orz	9,20	9,60
Ovă	9,60	9,95
Cucuruz nou	9,77	9,85
Unsoare de porc	Cor. 172,— până 176,—	la 100 chilo
Blăniță	148,—	168,—
Sămânță de lăptărnă C. 148,— până 190,—	la 100 chilo	
„ „ trifoiu	116,—	146,—
Porci țigrași pentru untură C. 1,60 până 1,67	la chilo	
„ „ carne	1,60	1,80
Vișel	—	—

Prețul banilor în 15 Noemvrie n.

	comptant:	văducat
Galbeni	Cor. 11,85	11,44
100 Lei, hârtie	94,70	95,20
100 Lei, argint	93,50	95,—
Lire turcești, aur	31,10	31,60
1 funt sterlingi englezești	24,06	24,17
100 marce, aur	117,85	117,98
100 „ hârtie	117,85	117,98
Napoleon	19,15	19,20
100 Ruble rusești, hârtie	254,—	253,88
100 „ „ argint	244,—	245,—

Nr. 356/1911

341 2-2

Concurs.

Pentru întregirea postului de *moașe comunală* din comuna *Cornățel*, prin aceasta să serie concurs pe lângă salariu anual de *120 coroane*. Dela fiecare naștere taxele statutare.

Să rezeacă ca acelea moașe, cari reflectează la acest post să-și înainteze rugărilor subsemnatei primăriei comunale până cel mult în *18 Noemvrie 1911 st. n.*

Cornățel, în 3 Noemvrie 1911.

Primăria comunală.

Octavian Fruma
not. subst.

Gavrilă Mihu
primar.

Nu uita

stimate cetitor, — la comande sau tot felul de alte cumpărări, făcute în urma unui inserat cetit în foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în **Inseratul din „Foaia Poporului“.**

Prin aceasta contribui și D-Ta la răspândirea și lățirea foii noastre, iar pe de altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

De vânzare.

Ocupând, cu 1 Ianuarie 1912, un post care nu-mi permite a mă mai ocupa cu economia, sunt silit să vând, pe lângă un preț scăzut, următoarele unelte economice:

Un motor pentru benzin, de 3 puteri de cai, o trierătoare cu curele și un ciur Nr. 5, sistem Clayton, precum și un ferestru circular cu masă mișcătoare, care e foarte practic a l purta cu motorul. Mai departe o mașină de sămănat cucuruz, cu 5 rânduri, o sapă pentru prășit cu 5 fiară și o rariță. Toate aceste mașini s'au folosit numai un an de zile și le vând cu un preț scăzut, pe lângă cea mai deplină garanție. Adresa vânzătorului și informații se dau la administrația „Foi Poporului“. A se alătura o marcă pentru răspuns. 346 1-3

TUSA

răgușeala și catarul te vindecă mai bine
Bomboanele Pemete ale lui Réthy

La cumpărare trebuie avut de grije și să se ceară anume bomboane Réthy, de oarece sunt multe imitațiuni, cari nu ajută nimic.

Prețul: 1 cutie 60 bani.
De vânzare preste tot lecul.

Vița eltoite de vie

la sortare conștiențioasă, recunoscută în țara întreagă

Port-altoi americani

deplin dezvoltate și crescute în teren deluros,

Vițe nobile europene,

la cele mai bune soiuri de vin și de file-gori și pentru straguri de masă

liferează cu prețuri moderate

Pepiniera primă de viță ardeleană alui

Mihail Ambrosi

la Mediaș (Medgyes Nagyküküllőmegye).

Prietinul viiterului 334 12-10

catalog al soiurilor și prețurilor împreună cu instrucțiune popu ară și practică pentru plantarea viilor să trimite la cerere ori și cui gratis și franco.

Nr. 1283/911 not.

340 2-2

Publicațiune.

Casa de crăjmă a comunei *Colun* se va da în arândă prin licitațiune publică, pe durata de 3 ani, cu 400 coroane prețul strigării, în *25 Noemvrie 1911 la 10 oare a. m.*

Vadiul e de 20%, care după încheierea licitațiunii trebuie întregit după suma oferită.

Condițiuni detaliate se pot vedea în cancelaria comunală și notarială.

Colun, în 31 Octomvrie 1911.

Maximilian Budacu m. p. Huiu Moise m. p.
not. subst. primar.

De vânzare.

La subscrisul se află de vânzare 500 de oi mari, sănătoase, rasă bărsană. Oile se află în pășune pe hotarul comunei Mândra, lângă Făgăraș.

Cei interesați le pot vedea acolo, și apoi să se adreseze la proprietarul *George Budac*, în Oprea Cârțișoara p. u. Alsó Árpás (Arpásul de jos.)

Nr. 1027/1911.

356 1-1

Publicațiune.

Comuna *Apoldul mic* dă în arândă pe trei ani prin licitațiune publică **cărciuma comunală** constătătoare din 5 odăi cu edificiile laterale necesare. Licitațiunea se va ține în cancelaria comunei la *21 Noemvrie c. c. st. n.*, la 2 oare p. m.

Prețul de strigare e 1000 cor.

Condițiunile mai detaliate se pot vedea ori-când în cancelaria comunei.

Primăria comunală.

Nicolae Oreștean,
primar.

Vasile Mușoiu,
primar.

La o bancă,

dintr'un orașel, se poate aplica ca funcționar, un *învățător* penzionat, ori altă persoană de încredere.

Informațiuni la administrația „Foi Poporului“.

348 2-3

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște.

Primește depuneri spre fructificare fără anunț cu 4%, pe lângă anunț cu 4½%, iar depuneri mai mari cu 5%. Depuneri și ridicări să pot face și prin Cassa de păstrare postală. Darea de camete o plătește institutul.

Acoardă împrumuturi:

pe cambii

201 11-20

pe ipotecă replătibile în rate sau în anuități

pe obligațiuni cu cavenți

ca credite de Cont-curent pe lângă asigurare ipotecară sau hârtii de valoare (acții și efecte publice).

Dobânda variază între 8% și 6% după mărimea împrumutului și asigurarea oferită.

Schimbă adecă cumpără și vinde ori-ce fel de monede străine cu cursul zilei.

Direcțiunea.

A XXIX-a

LOTERIE de STAT de BINEFACERE

reg. ung. pentru scopuri de folos public și de binefacere. — Loteria aceasta are 14,885 de câștiguri, în preț total de 475,000 Coroane, cari se plătesc în numerar.

Câștigul principal 200,000 Coroane în număr.

Mai departe:		10 câștiguri à . . . cor. 250 cor. 2.500	
1 câștig principal de	Cor. 30.000	20 " " " " " "	200 " " " " " "
1 " " " " " " " "	20.000	40 " " " " " "	150 " " " " " "
1 " " " " " " " "	10.000	100 " " " " " "	100 " " " " " "
1 " " " " " " " "	5.000	200 " " " " " "	50 " " " " " "
5 Câștiguri à Cor. 1000	5.000	2500 " " " " " "	20 " " " " " "
5 " " " " " " " "	2.500	12000 " " " " " "	10 " " " " " "
		14885 Câștiguri laolaltă	Cor. 475.000

Tragerea irevocabil la 14 Decemvrie 1911. = Un lez costă 4 Cor.

Lozuri să află la Direcțiunea de Loterie reg. în Eudapesta (Oficiul principal de vamă), la toate oficiile postale, de dare și de sare, la toate gările și în cele mai multe trafici și casse de schimb, atât în Ungaria cât și în țările Austriei. 325 4-6

Planul loteriei se trimite la cerere gratis și franco.

Direcțiunea ces. reg. de loterie.

PRĂVĂLIA DE HAINE

pentru dame și domni

Josef Schlesinger

198 22-

Piața mare Nr. 22 se află dela 20 Iulie 1911 în

Strada Cisnădiei Nr. 31

351 2— **Doi băieți**

din familie bună și sănătoși, se primesc ca învățăcei la **Petru Moga** franțezar. A se adresa: Sibiu, strada Bruckenthal Nr. 17.

O cârciumă.

cu boltiță și trafică, în Sibiu la loc pe unde trec mulți români e de vânzare din cauză de boală. Informații se dau la Administrația „Foi Poporului.” 349 2—3

Anunț.

Casa cu un etaj, nou zidită, la unghiul unei strade în centrul orașului Sibiu, care aduce chirie anuală 5900 cor., — mai departe o casă în partea de jos a orașului cu chirie anuală de 1600 coroane, e de vânzare pe lângă condițiuni foarte favorabile. Deslușiri mai detaliate în cancelaria advocațională **Dr. Lenárt**, Sibiu, strada Pintenului Nr. 2. 336 3—8

50 de oi tinere

grase și frumoase, sunt de vânzare la **Dumitru Boariu** în **Agârbiciu** Egerbegy, Nagy-küküllő m.). Prețul după invoială. 348 2—3

Birou de informații.

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincie, m'am hotărât să deschid în **Budapesta** birou de informații și 24 40—

Agentură Românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în răstimp de 2—3 zile ori și cui, resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit.

Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbeso în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă.

Fac tot felul de mijlociri comerciale și comande.

Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară. —

L. Olariu,

Budapest, Lajos utca No. 141, III/19.

Vinuri de masă escelente,

litra cu 52 și 60 fileri la cumpărare de cel puțin 50 litre ofere negustoria de vinuri 57 43—

JOSEF SCHULTZ

Sibiu, strada Urezului 20.

Miltoane

folosesc contra

TUSEI

răgușelei, catarului, flegmei, catarului bronchial și de gât

Caramellele de piept

ale **Kaiser** cu

lui „Trei brazi” atestate dela medici și privați, întărite prin notarul public, garant ază succul sigur.

6050 Bomboane foarte bune și gustoase.

1 pachet 20 și 40 bani, 1 dosă 60 bani.

Se capătă în toate apotecile, drogueriile și prăvăliile de coloniale mai de frunte.

Mașina de cusut din recolul al 20-lea.

Cumpărați din prăvălii numai dela — firma noastră și dela agenturi. —

SINGER Co. mașină de cusut societate pe acții.

La cerere primește ori cine gratis un catalog despre instruirea cusutului pe albituri.

Singurul institut de asigurare ardelean

„TRANSYLVANIA”

Strada Cisnădiei 5.

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

60 44—

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai eftine, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

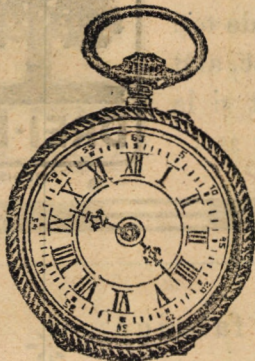
(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele profesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții, și cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și asigurări de pagube la apeducte.

Sumele plătite pentru **pagube de foc** până la finea anului 1910 K 5 003,540 78
Capitale **asigurate pe viață** 4.834.801 12
achitate „ 4 571,035 31

Starea asigurărilor cu { foc K 119.839,992—
sfârșitul anului 1910 { viață „ 11.020,266—
Fonduri de întemeiere și de rezervă „ 2.428,317—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile Direcțiunii, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile.

Persoane versate în Acuișiții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului în condiții favorabile.

STEFAN J. ROTH

ciasornicar și giuvaergiu

SIBIU, Str. Măcelarilor 36.

Vânzare de juvaere, de aur și argint și ciasonice pe lângă garanție și prețuri moderate.

Să fac orice reparaturi de juvaere și ciasonice de aur și argint, repede, precis și leștin.

Serviciu prompt și conștiincios.

În **America** unicul **Depozit de cărți românești** este

Biblioteca Română în New-York

65 St Marks Place.

145 29—

Este dar în interesul fiecărui Român care pleacă sau este în Statele-Unite sau Canada, să ceară marele și ilustratul catalog al acestei singure instituțiuni române care pe lângă tot felul de cărți, note muzicale, și ziare ce apar în România și Transilvania, are și un foarte bogat asortiment de instrumente muzicale; fonografe, gramafone, plăci și tuburi cu cântece românești, ciasonice de tot felul, giuvaerice, mașini de scris, preparațiuni farmaceutice, articole de toaletă și alte mărfuri de foarte mare trebuință. — Catalogul se trimite fiecărui gratuit. — Se dau tot felul de informațiuni particulare adăugând marcă pentru răspuns. — „Biblioteca Română” primește și mijlocește și trimiteria de abonamente pentru „Foaia Poporului”.

Dela „Biblioteca Română” se poate comanda și „Căldarul Poporului” pe 1912.

Prăvălie nouă!

Neîntrecați sunt în calitate, durabilitate și fasonul elegant

Papucii anatomici dela Moskovits

SIBIIU

Strada Cisnădiei Nr. 4-6.

Prețuri fixe, dar solide! — Lucru de primul rang!

Preste 50 de filiale proprii în Ungaria! 806 5-10

La filiala Moskovits din Sibiu se poate cumpăra tot felul de încălțăminte pentru dame și domni!

Ludovic Ferencz,

CROITOR DE BĂRBAȚI

SIBIIU, strada Cisnădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului

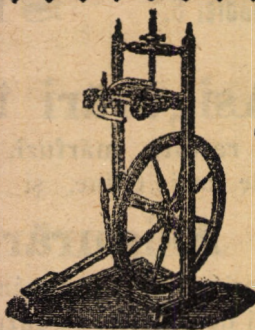
cele mai noue stofe de toamnă și iarnă în mare asortiment

noutățile 59 44—

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stofe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquete, și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stofe pentru pardisiuri și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverenzilor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebita atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripție croitura cea mai nouă.

Premiat la expoziția industrială din Sibiu în 1903.

ROATE DE TORS

din material uscat și mers liniștit, pe lângă garanție, 286 7-10 să află de vânzare la

EMIL KRAUSS

— strugărie și atelier cu putere motrică —

Sibiu-Nagyszeben,
Margarethengasse Nr. 5.

Ori ce roată ce nu merge bine să primește înapoi.

Berea albă și neagră

din

Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIIU

— este foarte bună și gustoasă! —

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate. 107 33—

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu.

Frații Gömöri

Magazin dela fabrică pentru mașini economice

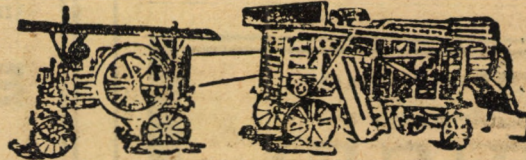
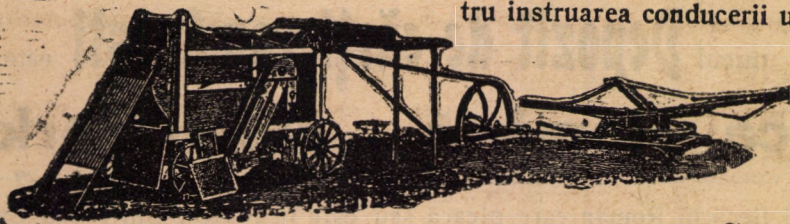

Budapesta,

IX., Boráros-tér Nr. 2.

Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătorie de fier **K. & R. Jezek în Blansko.**

NOU! NOU! Cea mai simplă și mai completă garnitură de Mașini de îm-blătīt cu motor în timpul de acum. Pentru instruirea conducerii unei astfel de mașini se trimite gratis cumpărătorilor un monteur.

— Construcțiā cea mai nouă. —

83 35-52

Mai departe recomandăm economilor mașini de sămănat, construcțiā cea mai nouă, tăvăluguri pentru sdrobitul pietrișului și tot felul de mașini economice, apoi mașini pentru fabricarea de cărămidă, țiglă de coperit, țiglă de ciment pentru coperit, alte mărfuri de ciment, precum și forme de fier pentru fabricarea de țevi de ciment și țevi la fântani și mașini pentru spargerea pietrii.

Vârtejuri de îm-blătīt și curățit, cari merg foarte ușor, cu întocmirea în formă de sac, prin ceea-ce cu ajutorul a 3-4 cai, foarte ușor se poate îm-blătīt.

Mașinile numite mai sus le liferăm pe lângă deplină garanție și condiții avantajoase de plată.

Cumpărători serioși, cari se interesează de mașinile noastre, îi cercetăm noi acasă personal pe spelele noastre, prin

ceea-ce cumpărătorii cruță proviziunea agentului, ajung deci mai ieftin în posesiunea mașinei și sunt siguri de cel mai bun serviciu.

Mașinile, cari au fost liferate prin firma **FRĂȚII GÖMÖRI**, au fost bine primite preste tot locul și sunt recomandate cu căldură la toți economil. Catalog și preliminar de spese să trimite la cerere gratis.

Mare alegere
in
vinuri albe și roșii
Prețuri moderate.
Că vinurile sunt curate, se garantează
K. Wilh. Jikeli
Sibiu, strada Urezului Nr. 7.

Căștigul cel mai mare eventual 600,000 marce.	Anunț de noroc	Căștigurile sunt garantate de stat.
--	-----------------------	-------------------------------------

Prima tragere la 14 Decembrie.
Șansele de câștig
ale loteriei mari garantate de statul Hamburg în care trebuie să se câștige
9 milioane 841,476 de marce
Căștigul cel mai mare în cazul cel mai norocos
600,000 de marce

resp.	căștiguri à
560,000 marce	300,000 marce
550,000 >	200,000 >
540,000 >	100,000 >
530,000 >	60,000 >
520,000 >	50,000 >
515,000 >	45,000 >
510,000 >	40,000 >
305,000 >	30,000 >
303,000 >	20,000 >
302,000 >	15,000 >
	10,000 >

etc.

In total conține loteria, care constă din 7 clase, 100,000 de lozuri cu 48,405 câștiguri și 8 premii, așa că aproape jumătate din toate lozurile câștigă.

Venitele să urcă de la clasă la clasă și câștigul cel mai mare din clasa primă e ev. de m. 50,000 car cel din clasa 7-a 600,000.

Prețurile oficiale a lozurilor de clasa primă sunt: 317 4-8

Loz întreg 6 M. (7 K)	Loz de jum. 3 M. (3.50 K)	Sfert de loz 1.50 M. (1.75 K)
--------------------------	------------------------------	----------------------------------

Planul oficial de lozuri provăzută cu emblema statului în care sunt espuse prețurile lozurilor din clasele diferite precum și o consemnare a câștigurilor, îl trimite la dorință gratis și franco.

Fiecare participant primește lista oficială a tragerilor imediat după trageri.

Căștigurile să plătesc prompt sub controla statului. Comandă rog acum sau cel târziu până la **14 Decembrie n.**

Samuel Heckscher sen., bancher Hamburg 36.

Tăiați aici

Comandă la Dl Samuel Heckscher sen., Nr. 1042 bancher, Hamburg 36.

Trimite-mi: { Loz întreg à 6 Marce (7.- K)
> de jumătate > 8 > (3.50 >)
> de un sfert > 1.50 > (1.75 >)

Adresa: _____

Prețul aici alăturat cu mandat } Ce nu-i dorit.
cu rambursă } să se ștergă,

Mare surprindere!
Nici odată în viață așa ocazie!
600 bucăți cu numai Cor. 3.80.

1 orologiu de precizie aurit, cu lanț, pentru care se dă garanță de 3 ani, o cravată elegantă de mătăsă, la modă, 3 batiste, 1 strălucit inel pentru bărbați, cu piatră scumpă imitată, 1 garnitură de podoboabe femeiești elegante, 1 frumos colier de mărgăritare orientale, podoboabe femeiești la modă, cu copcii libere, 2 brățare elegante, 1 păreche de cercei frumoși cu copcii libere, 1 minunată oglindă de bucurar pentru toaletă, 1 portofel de piele, 1 păreche de botoni pentru manjete din aur double de 3 grade cu copcii libere, 1 foarte elegant album pentru ilustrații, cu cele mai frumoase regiuni ale lumii, 8 obiecte comice, bune de distracție pentru tineri și bătrâni deopotrivă, 1 carte practică pentru corespondență de dragoste între dame și domni, 20 de obiecte de corespondență și afară de acestea încă 500 de obiecte necesare într-o casă. — Toate acestea, cu toate că costul singur plătește suma aceasta de bani, se pot câștiga numai pentru **3 cor. 80** Obiectele să trimit cu rambursă, ori cu trimiteră înainte a banilor pe adresa: (359) 1-1

Wiesner Central-Versandhaus
CH. JUNGWIRTH, Krakau Nr. 213.
NB. Căse comandă 2 pachete, câștigă rabat ca un brieu englez prima. Pentru cel necorespunzător, banii se returnează.

A apărut:

Advocatul poporal

Îndreptar pentru poporul român
De Dr. Dionisie Moldovan, avocat în Sibiu.

— Ediția a doua. — 384 pagini 8°. — 311 5-5

Prețul broș. Cor. 2.50, legat în pânză Cor. 3.50 plus 20 fileri porto.

De vânzare la toate librăriile din țară precum și la

Editura W. KRAFFT în Sibiu.

CAROL GÜRTLER

lăcătuș de artă și construcții

Sibiu, strada Gușteriței Nr. 26

recomandă onoratului public interesat **atelierul său**, unde se execută tot felul de lucrări ce se țin de bransa lăcătușeriei.

Afară de aceea la mine se află totdeauna în depozit **cupatoare** de ori-ce mărime și cu diferite prețuri. 48 37-53

Mobile ieftine și bune

să pot procura numai la

Prima fabrică de mobile

PETRUȚIU & PLATZ

Strada Sării 37. SIBIU (Nagyszeben) Salzgasse 37.

Onoratul public este rugat înainte de a-și procura mobile să binevoiască a cerceta, și fără a cumpăra,

Marea expoziție

de tot felul de mobile de artă și simple, care stă zilnic spre vedere publică.

Se atrage atențiunea asupra

Atelierului propriu de sculptură și tapiserie de primul rang.

Executăm toate lucrările de lipsă la biserici nouă și vechi. Orice comandă se efectuește prompt, conștiincios, pe lângă deplină garanță și cu prețurile cele mai moderate. 333 1-

Apelând la sprijinul On. public românesc, semnăm

Cu toată stima

Petruțiu & Platz

Telefon Nr. 47

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie

ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor.)

Strada Cîsnădiei 45. SIBIU. Heltauergasse 45.

Magazin bogat în articole pentru căroțat, călărit, vânat, sport și voiaj, poclăzi și procovături, portmonee și bretele solide și alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate.

Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzobi) permanent în depozit. 62 28-

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin.

Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comandă prin postă se efectuește prompt și conștiincios.

Mare depozit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai ieftine până la cele mai fine, copertoare (joluri) de cai și cofere de călătorie.

Picurii de stomach de Brády
cu
Maica Domnului de Mariazell
ca marcă de scutire,
și pentru aceasta numite „picurii de stomach de Mariazell“, sunt cel mai bun leac, valorat de 30 ani, contra la orice *suferință de mistuire, arsuri de stomach, îngrășare, dureri de cap și de stomach, colică, insomnie, lipsa de sânge, anemie etc.* Să capătă în farmacia cu prețul de 90 fileri și Cor. 1.60. 6 sticle cu Cor. 5.40, 3 sticle duble cu Cor. 4.80, expedeză franco producătorul C. Brády, farmacia „Regele Ungariei“ ena, I. Fleischmarkt 2. Depou 5.
Să fim atenți la marca de scutire cu Maica Domnului de Mariazell, pachetare roșă și subscrierea, ca pe chipul din clișeu de aci. 28 14-25
In Sibiu se află de vânzare în apotecile: A. Teutsch, C. Morscher, G. Fabritius.

Inseratele
numai atunci au valoare mare, dacă să răspândesc pretutindenea, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop să ofere îndeosebi inserarea în „FOAIA POPORULUI“.
Informații să dau și comande să primesc la administrația FOAIA POPORULUI.

Veritabil numai cu „Ancora“.

Catalogul foarte interesant la dorință franco.

Lădițele E cea mai iubită jucărie a copiilor.

cu pietrii de edificat „Ancora“
Lădițele pod „Ancora“

sunt cunoscute de 30 de ani și mai mult în lumea întregă ca cea mai iubită jucărie a copiilor în toate limbile a fost deja lăudată, de părinți, învățători și crescători și de întuși copii.

F. AD. RICHTER & Comp.
lief. reg. de curte
Viena, I. Operngasse Nr. 16
Fabrica și contoar
XIII 1, Eitelberggasse 6-14.

Marcă de scutire „Anker“

Liniment. Capsici comp.,
(343 2-42) Înlocuitor pentru
Anker-Pain-Expeller
este un leac de casă valorat de mult, care să folosească de mulți ani ca fricțiune sigură la podagră, reumatism și rețeli.
Atenție. Din cauza imitațiilor de puțină valoare să fim precauți la cumpărare și să primim numai sticle originale în șatule cu marca de scutire „Anker“ și cu numele Richter. Cu prețul de 80 fl. C. 1.40 și C. 2.— să capătă aproape la toate farmaciile. Depozit principal la Iosif Török, farmacist în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la „Leul de aur“ în Praga.:
Elisabethstrasse Nr. 5 neu.

„AJUTORUL“, societate pe acții Filiala Mediaș

Aducem la cunoștința Onoratului public, că „AJUTORUL“, societate pe acții din Șeica-mare, a deschis cu începutul lunii Noemvrie 1911

O filială în Mediaș

care se ocupă cu tot felul de afaceri de bancă. In special:

1. Primește depuneri spre fructificare, după care plătește interese:

dela Coroane	1— 500	5%
„ „	500—1000	5½%
„ „	1000 în sus	6%

fără nici o detragere, solvind și darea după interese.

2. Acoardă împrumuturi: pe obligațiuni cu caventați, pe cambii, lombard, ipotecă, cu interese de 7—8%.

Filiala „Ajutorul“ din Mediaș își are localul în vila G. Morscher din Piața mică.

Rugăm pe cei interesați, ca în afacerile de bancă ce le vor avea să se adreseze cu toată încrederea, asigurându-i de serviciu prompt și culant.

„AJUTORUL“, soc. pe acții Filiala Mediaș

345 2-10

La „Croitoria Universală“
I. PETRASCU
Strada Cisnădiei Nr. 30. SIBIU. Strada Cisnădiei Nr. 30.
Telefon Nr. 172.

Premiat:
Expoziția internațională de modă Paris 1911
Grand Prix și medalia de aur.

Premiat:
Expoziția universală din Roma 1911
Grand Prem'io și medalia de aur.

Prin aceasta îmi permit a aduce la cunoștința onoratului public, că în atelierul meu de primul rang, unde sunt ocupați la 20 de lucrători, primesc și execut tot felul de haine, atât civile cât și militare.

Pentru sezonul de toamnă și iarnă tocmai acum mi-a sosit o mare alegere de stoffe engleze și indigene. Croială cu gust și după ultima modă, garantând pentru ori ce lucru.

Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate.

Sprrijiniți industria română!

292 30—

Toate în lume se scumpesc!
pânea, carnea, chiria casei, — numai păpușii și chetele executate în atelierul lui

Vasilie Ban la „Cisma roșie“
după cum se numește prăvălia lui, se ieftinesc 161 26—

Pentru ce? Pentru că această renumită prăvălie de încălțăminte s'a mărit în casa proprie și la fiecare păreche se trage jos chiria. De aceea el poate liferă păpuși buni și trainici pe lângă prețuri ieftine.

VASILIE BAN SIBIU, Strada Ocnel (Burgergasse) Nr. 7. Casa proprie.

Dumineca deschis până la 10 oare înainte de amiază.

COMANDELE DIN AFARA SE VOR EXECUTA PUNCTUOS CA ȘI PANA ACUM.

Auleo!

Afurisita de tusa mă înneacă.

La tusa, răgușală și întrocenare ajută sigur și repede

Pastilele de piept ale lui Egger

au un gust admirabil și nu strică pofta de mâncare.

Un carton 1 cor. și 2 cor.
Carton de probă 50 fl.

Depoul central:
farmacia „La palatin“
Budapest, VI., Váci körut 17.

Trăiască

Pastilele lui Egger mă scăpară iute.

In Sibiu să poate căpăta la Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummel, Karl Pissel, August Teutsch.
In Săbeș la Wilhelm Lederhilger și Ludvig Binder.

288 9-26